

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
INFORMĀCIJAS UN BIBLIOTĒKU STUDIJU NODAĻA

**LATVIJAS REĢIONU GALVENĀS BIBLIOTĒKAS
SOCIĀLAJOS TĪKLOS DRAUGIEM.LV, FACEBOOK
UN TWITTER**

BAKALaura DARBS

Autors: **Sintija Priedeslaipa**

Studenta apliecības Nr.: sp12063

Darba vadītāja: M.Sci.Soc., lektore **Iveta Kalniņa**

RĪGA 2015

ANOTĀCIJA

Sociālajiem tīkliem mūsdienās ir svarīga loma lielas sabiedrības daļas saziņā. Tos izmanto ne tikai, lai sazinātos un iepazītos ar jauniem cilvēkiem, bet arī darbā, lai gūtu jaunus panākumus un atpazīstamību. Bibliotēkas šīs iespējas izmanto un aktīvi cenšas piesaistīt sev uzmanību ar sociālo tīklu palīdzību.

Pētījuma mērķis ir apzināt, cik aktīvi bibliotēkas iesaistās sociālo tīklu – Draugiem.lv, Facebook un Twitter - vidē un cik regulāri informē savus lietotājus. Šī mērķa īstenošanai tiek veikta kontentanalīze, kas atspoguļo datus par reģionu bibliotēku aktivitāti sociālajos tīklos un intervijas, kurās atbildes sniedz nozares profesionāļi.

Pētījuma rezultāti rāda, ka lielākā daļa Latvijas reģionu galveno bibliotēku aktīvi izmanto sociālos tīklus, lai informētu un piesaistītu jaunus lietotājus. Gandrīz visas bibliotēkas ir reģistrētas vismaz divos sociālajos tīklos.

Atslēgvārdi: sociālie tīkli, Draugiem.lv, Facebook, Twitter, reģionu galvenās bibliotēkas

ANNOTATION

Today social networks have an important role in public communication. They are used not only to communicate and meet new people, but also in work, for further progress and visibility. Libraries are following to this example, and are actively trying to attract attention with social networks help.

The study aims is to identify, how actively libraries involved in social networks - Draugiem.lv Facebook and Twitter - environment, and how regularly inform their users. For this purpose has been carried out content analyses, which reflect regional libraries activity, and interviews with professionals.

The research results show, that the biggest part of Latvian regional libraries are actively using social networks to inform and attract new users. Almost all libraries have been established in at least two social networks.

Keywords: social networks, Draugiem.lv, Facebook, Twitter, regional libraries

APZĪMĒJUMU SARAKSTS

ASV – Amerikas Savienotās Valstis

CCB – Cēsu Centrālā bibliotēka

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka

RCB - Rīgas Centrālā bibliotēka

RGB – Reģiona galvenā bibliotēka

VVBIS - Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma

VB – Ventspils bibliotēka

SATURS

Apzīmējumu saraksts.....	3
Ievads.....	5
1. Reģionu bibliotēkas	9
1.1. Bibliotēku likums.....	9
1.2. Latvijas reģionu bibliotēkas.....	11
2. Sociālie tīkli	16
2.1. Sociālo tīklu pirmsākumi	16
2.2. Facebook, Twitter un Draugiem.lv	17
2.3. Sociālie tīkli bibliotēku ikdienā	19
3. Pētījuma teorētiskais pamatojums.....	21
4. Izpētes pakāpes analīze	24
5. Pētījuma metodoloģija	27
5.1. Kontentanalīze	27
5.2. Intervijas	29
6. Pētījuma rezultātu analīze	31
6.1. Reģionu bibliotēku aktivitāte sociālajos tīklos	31
6.2. Interviju rezultātu analīze	52
Diskusija.....	56
Secinājumi	59
Izmantotie informācijas avoti	61
Pielikumi.....	63
1. pielikums. Intervijas vienošanās paraugs	64
2. pielikums. Intervijas jautājumi	65
3. pielikums. Intervija ar Cēsu Centrālās bibliotēkas darbinieci Lāsmu Vasmani.....	66
4. pielikums. Intervija ar Ventspils bibliotēkas darbinieci Ingu Bindri.....	69
5. pielikums. Intervija ar Rīgas Centrālās bibliotēkas darbinieci Dainu Ģeibaku.....	71

IEVADS

Straujā tehnoloģiju attīstība un mūsdienu sabiedrības aktīvā līdzdalība ir pavērusi daudzveidīgas iespējas informācijas nodošanai un pārvaldīšanai. Bibliotēka ir tā iestāde, kura rūpējas, lai ikviens spētu saņemt sev interesējošo, pēc iespējas ērtākā un ātrākā veidā.

Sociālie tīkli ir viena no virtuālās vides parādībām, kuru izmanto gandrīz visi interneta lietotāji. Tas nozīmē, ka jebkurai institūcijai, kurai nepieciešams piesaistīt jaunus lietotājus, ir jāprot integrēties šajā vidē.

Temata aktualitāte, temata norobežojums

Mūsdienās sociālie tīkli lielai sabiedrības daļai ir neatņemama ikdienas sastāvdaļa. Tas ir ērts veids, kā uzzināt pasaulē notiekošās aktualitātes un izklaidēties. Bibliotēkas cenšas arvien vairāk iesaistīties šajā procesā, lai informētu savus lietotājus un sevi pierādītu kā pietiekoši mūsdienīgas un sociāli aktīvas iestādes.

Temats par Latvijas bibliotēkām sociālajos tīklos pēdējo gadu laikā ir kļuvis aktuāls, jo lietotāji nepieciešamo informāciju par bibliotēku jaunumiem un aktivitātēm visbiežāk meklē tieši sociālajos tīklos: Draugiem.lv, Facebook un Twitter. Šos portālus lieto tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju, tādēļ visērtākais veids, kā informēt lietotājus, ir izveidot konkrētās bibliotēkas profilu, kur tiek publicēta informācija tās sekotājiem, lai tie ne tikai iegūtu sev interesējošo, bet arī dalītos uzzinātajā ar saviem draugiem un paziņām, piesaistot bibliotēkai jaunus sekotājus.

Pētījumā analizēti visu Latvijas reģionu galveno bibliotēku izveidotie profili sociālajos tīklos un noskaidrots ekspertu, bibliotekāru viedoklis, cik nozīmīgi ir sociālie tīkli bibliotēku ikdienā un kādi ir to ieguvumi, lietojot sociālos tīklus.

Problēmsituācija un pētījuma problēma

Mūsdienās cilvēki sociālos tīklus lieto ne tikai, lai sazinātos ar saviem draugiem un paziņām, bet arī, lai iegūtu sev aktuālo un interesējošo informāciju. Bibliotēkas cenšas izmantot šo iespēju, taču ne pietiekoši aktīvi un dinamiski, lai piesaistītu jaunus lietotājus. Lielākās un modernākās Latvijas bibliotēkas iesaistās sociālo tīklu vidē, taču citu bibliotēku darbinieki šo iespēju neizmanto, tāpēc jāpopularizē sociālie tīkli un jācenšas bibliotēkas tiem piesaistīt arvien vairāk.

Pētījuma problēma paredz noskaidrot, kādos sociālajos tīklos bibliotēkas ir reģistrētas, cik aktīvi tos izmanto un kāds ir to sekotāju (lietotāju) skaits.

Izpētes pakāpe un novitāte

Sociālo tīklu izmantošana bibliotēku darbībā ir aktuāls temats, par kuru jau līdz šim ir veikti pētījumi. Latvijā bibliotēkas iesaistās un veido profilus tādos sociālajos tīklos kā

Draugiem.lv, Facebook un Twitter. Līdz šim tika analizēti publisko bibliotēku profili sociālajos tīklos, taču šī pētījuma mērķis būs noskaidrot, cik aktīvi sociālajos tīklos darbojas RGB, un noskaidrot, cik daudz lietotāju šodien seko līdz šīm aktualitātēm.

Pētījums, kas Latvijā veikts līdz šim, ir Lizetes Ozoliņas 2014.gadā Rīgā, Sociālo zinātņu fakultātē, izstrādātais bakalaura darbs „Latvijas bibliotēku profili sociālajos tīklos”. Šis pētījums balstīts un sociālajiem tīkliem - Draugiem.lv un Facebook - ar mērķi noskaidrot, kāda un kā informācija tiek pasniegta lietotājiem. Pētījumā tika izmantota pētniecības metode – kontentanalīze, lai kvalitatīvi analizētu profilos publicēto informāciju un izprastu publicētās informācijas mērķi (Ozoliņa, 2014).

Otrs pētījums bija Silvas Suhaņenkovas pētnieciskais raksts „No teorijas uz praktisku lietojumu – Bibliotēka 2.0”, kurš izstrādāts Rīgā, Sociālo zinātņu fakultātē 2011.gadā (raksts veidots, balstoties uz 2010.gadā veiktu maģistra darba pētījumu). Raksta mērķis bija noskaidrot bibliotēku attīstību attiecībā uz Tīmekļa 2.0 izmantošanu. Datu analīzei tika izmantota lietotāju aptauja un bibliotēku tīmekļa vietņu analīze. Izstrādātajā darbā tiek minēts, ka sociālo tīklu lietošana bibliotēkām palīdz publiku iepazīstināt ar saviem pakalpojumiem un izglītot dažādu resursu izmantošanā - jo bibliotēkas aktīvāk piedalās sociālo tīklu vidē, jo vairāk lietotāju tās piesaista (Suhaņenkova, 2010).

No ārzemju pētījumiem tika izvēlēts Izraēlā, Bar-Ilan Universitātē, veikts pētījums „Facebook lietošana bibliotēkās: izpētes analīze” (*Facebook use in libraries: an exploratory analysis*). Pētījums tika veikts Informācijas zinātnes departamentā 2012.gadā, un tā autors ir Noā Aharonijs (*Noa Aharony*). Mērķis šim pētījumam bija noskaidrot Facebook izmantošanu ASV publiskajās un akadēmiskajās bibliotēkās. Pētījumā tika izmantotas divas datu ieguves metodes – aprakstošā statistikas analīze un kontentanalīze. Iegūtie rezultāti ļauj bibliotekāriem un informācijas zinātniekiem labāk izprast Facebook fenomenu dažāda tipa bibliotēkās un dalīties pieredzē ar citām ārzemju bibliotēkām šajā jomā (Aharony, 2012).

Pētījuma mērķi un uzdevumi

Pētījuma mērķis ir noskaidrot ekspertu (bibliotekāru) viedokli par bibliotēku profiliem sociālajos tīklos un veikt datu analīzi, lai atspoguļotu, kādu informāciju bibliotēkas publicē savos profilos.

Lai sasniegtu darbā izvirzīto mērķi, ir izvirzīti šādi uzdevumi:

- izpētes pakāpes un teorētiskās bāzes apzināšana;
- reģionu galveno bibliotēku profilu izpēte sociālajos tīklos;
- reģionu galveno bibliotēku tīmekļvietņu izpēte;
- iegūto datu un informācijas apkopošana un analizēšana;

- intervijas ar CCB, RCB un VB darbiniekiem, kas uztur bibliotēku profilus sociālajos tīklos;
- intervijas datu apkopošana un salīdzināšana;
- secinājumu apkopošana.

Pētījuma objekts un priekšmets

Objekts – bibliotēku profili sociālajos tīklos un to aktivitāte.

Priekšmets – sociālajos tīklos un bibliotēku tīmekļvietnēs publicētā informācija.

Hipotēze

Latvijas reģionu galvenās bibliotēkas sociālos tīklus Draugiem.lv, Facebook un Twitter izmanto, lai piesaistītu jaunus lietotājus un publicētu informāciju, kas tiem ir aktuāla.

Teorētiskā bāze

Teorētiskā bāze ir balstīta uz Manuela Kastela (*Manuel Castells*) Tīkla sabiedrības teoriju. Sociologs uzskata, ka cilvēce no industriālā laikmeta ir pārgājusi jaunā informācijas laikmetā, tādēļ tiek aprakstīta tīkla būtība, kā sabiedrība izmanto šīs iespējas un kāda loma ir informācijas tehnoloģijām (Castells, 2004). Garijs Barnets (*Gary Burnett*) un Pauls Jāgers (*Paul T. Jaeger*) apraksta teoriju par Informācijas pasaulēm. Šī teorija izdala divas lielas informācijas lietotāju grupas – mikro un makro. Mikro jeb mazā pasaule, kuras būtību analizē informācijas teorētiķe Elfrēda Čatmana (*Elfreda Chatman*), ir sabiedrības daļa, kura izmanto ierobežotu informāciju, apvienojot cilvēkus ar kopīgām interesēm – skola, darbs, uzvedība, ekonomiskais stāvoklis. Makro jeb lielo pasauli pēta filozofs Jurgens Habermas (*Jurgen Habermas*), uzsverot, ka makro ir visaptverošas informācijas kopums, kuru izmanto liela sabiedrības daļa, iekļaujot ekspansīvas personas un lielu komunikācijas klātbūtni (Burnett, Jaeger, 2010).

Pētniecības metodes

Darbā izmantotas divas pētniecības metodes – intervija un kontentanalīze. Ar intervijas palīdzību noskaidrots trīs reģionu bibliotēku – CCB, RCB un VB - darbinieku viedoklis par sociālo tīklu ietekmi uz bibliotēkām un to darbiniekiem.

Kontentanalīzes rezultāti atspoguļo, cik daudzi lietotāji seko bibliotēku izveidotajiem profiliem sociālajos tīklos Draugiem.lv, Facebook un Twitter un cik ilgu laiku profils darbojas. Tiek izvērtēts, kuras bibliotēkas ir visaktīvākās sociālo tīklu lietotājas un kādu informāciju tās publicē visbiežāk, kā arī tiek salīdzināta informācija, kādu bibliotēkas ievieto savās tīmekļvietnēs un kādu - sociālajos tīklos.

Empīriskā bāze

Darba empīrisko bāzi veido 29 Latvijas reģionu bibliotēku tīmekļvietnēs pieejamā informācija, kas apraksta bibliotēku mērķus, veidošanos un attīstību. Tiek analizētas intervijas un izveidotajos bibliotēku profilos publicētā informācija.

Darba teorētiskā un praktiskā nozīme

Pētījums sniedz ieskatu, kādas reģionu bibliotēkas darbojas Latvijā un kādas ir to prioritātes. Publicētās informācijas analīzes rezultātā var salīdzināt un secināt, kuru bibliotēku piedāvātais saturs sociālajos tīklos ir lietotājiem saistošāks, salīdzinot sekotāju skaitu, ierakstu biežumu un informācijas aktualitāti. Līdz ar to bibliotēkas varēs gūt labas prakses piemēru.

Interviju rezultāti ļauj noskaidrot sociālo tīklu nepieciešamību bibliotēku ikdienā.

Darba struktūra

Bakalaura darbu veido ievads, izklāsta daļa, rezultāti un secinājumi. Izklāsta daļā ir aprakstītas teorijas, aprakstīta informācija par Latvijas reģionu galvenajām bibliotēkām un sociālajiem tīkliem. Uzsākot pētījuma izklāstu, tiek aprakstīta pētījuma metodoloģija (pētniecības metodes un to izmantošana). Rezultāti atspoguļo pētniecības norisi un secinājumus. Nobeigumā tiek apskatīts, vai izvirzītā hipotēze ir apstiprinājusies, apkopotī visa pētījuma laikā veiktie secinājumi, veidota diskusija. Darbam pievienots informācijas avotu saraksts un pieci pielikumi.

1. REĢIONU BIBLIOTĒKAS

Latvijā ir trīs bibliotēku sistēmas līmeņi: nacionālais līmenis, reģionālais līmenis un vietējais līmenis. Reģionu galvenās bibliotēkas, kā jau pats nosaukums pasaka priekšā, pieder pie reģionālā līmeņa, un tās ir definējamas kā bibliotēku sistēmas reģionālie profesionālās attīstības centri, kas sniedz konsultatīvu un metodisko palīdzību visām attiecīgās administratīvās teritorijas bibliotēkām un popularizē to darbu (Turlajs, 2009).

1.1. Bibliotēku likums

Latvijā pašreiz darbojas 29 reģionu bibliotēkas, kuras ir apstiprinājuši Latvijas Bibliotēku padome. Katra bibliotēka savu nosaukumu ir aizguvusi no pilsētas vai novada centra, un pašreiz tās saucas - *Aizkraukles pilsētas bibliotēka, Alūksnes pilsētas bibliotēka, Balvu Centrālā bibliotēka, Bauskas Centrālā bibliotēka, Cēsu Centrālā bibliotēka, Dobeles Centrālā bibliotēka, Gulbenes bibliotēka, Jēkabpils Galvenā bibliotēka, Jelgavas Zinātniskā bibliotēka, Jūrmalas Centrālā bibliotēka, Krāslavas novada Centrālā bibliotēka, Kuldīgas Galvenā bibliotēka, Latgales Centrālā bibliotēka, Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka, Limbažu Galvenā bibliotēka, Līvānu novada centrālā bibliotēka, Ludzas pilsētas Galvenā bibliotēka, Madonas novada bibliotēka, Ogres Centrālā bibliotēka, Preiļu galvenā bibliotēka, Rēzeknes Centrālā bibliotēka, Rīgas Centrālā bibliotēka, Salaspils novada bibliotēka, Saldus pilsētas bibliotēka, Talsu Galvenā bibliotēka. Tukuma bibliotēka, Valkas novada centrālā bibliotēka, Valmieras bibliotēka, Ventspils bibliotēka. Katra no šīm bibliotēkām pilda funkcijas, kuras nosaka Bibliotēku likums, tomēr tas, cik aktīvi bibliotēkas iesaistās interneta sociālajā vidē, ir atkarīgs no pašu bibliotekāru kompetences.*

Izmantojot bibliotēku publiski pieejamās tīmekļvietnes, ir iespējams uzzināt informāciju par katru bibliotēku un gūt nelielu ieskatu bibliotēku darbībā, prioritātēs, darba uzdevumos un to attīstības līmenī.

RGB darbojas, balstoties uz Bibliotēku likuma 12.pantu, kas nosaka gan to funkcijas, gan finansējuma avotus.

Bibliotēku likuma 12.panta pirmais punkts nosaka, kad bibliotēka var tikt akreditēta kā reģiona galvenā bibliotēka. Vienā no punktiem minēts, ka krājums ir universāls un tiek veidots atbilstoši attiecīgās administratīvās teritorijas attīstības interesēm, tas nozīmē, ka bibliotēka papildus standarta krājumam lielu uzmanību vērš arī uz novada literatūru un krājumā iekļauj informācijas avotus, kas attiecas tieši uz konkrēto teritoriju, kā, piemēram, literatūra par nozīmīgām novada personām, ģeogrāfiju, vēsturi utt.

Likums nosaka to, ka bibliotēkā ir jābūt pieejamām datubāzēm un informācijas sistēmām, kā arī jānodrošina citu bibliotēku krājumu pieejamība, izmantojot starpbibliotēku abonementa pakalpojumus. Jāveido attiecīgās administratīvās teritorijas bibliotēku krājuma kopkatalogs, nodrošinot tā pieejamību ikvienā no bibliotēkām, tātad reģiona bibliotēkai ir jānodrošina lietotājiem elektroniska uzziņu sistēma, kas ļauj bez liekas piepūles atrast sev nepieciešamo, arī atrodoties mājās vai ārpus bibliotēkas.

RGB ir arī VVBIS un Bila un Melindas Geitsu fonda projekta atbalsta centri, jo tajās izvietoti reģionālie serveri, tiek veidoti reģionālie elektroniskie kopkatalogi un reģionālās datubāzes (Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2007). Pateicoties informācijas sistēmai, ja grāmata ir vairākos eksemplāros, lietotājs to var saņemt ne tikai novada centrālajā bibliotēkā, bet arī sev tuvākajā bibliotēkā, ja resurss ir pieejams, jo sistēma atrod pieprasījumu un piedāvā eksemplārus no vairākām tuvējām bibliotēkām.

Likums nosaka, ka RGB nodrošina attiecīgās administratīvās teritorijas bibliotēku krājumu komplektēšanas koordināciju. Tas nozīmē, ka bibliotēka veic sadarbību ar citām bibliotēkām (visvairāk tuvējās pagastu, novadu bibliotēkas), rezultāta resursi tiek pāradresēti.

Tā kā liela daļa bibliotēkas apmeklētāju ir bērni, tad likumā ir iekļauts punkts, kurš nosaka, ka RGB ir jāveic sadarbība ar bērnu bibliotēkām, nodrošinot arī bērnu galvenās bibliotēkas funkcijas.

Reģiona bibliotēka ir novada bibliotēku centrs, kurā ir pieejams visbagātākais krājums, labākās informācijas tehnoloģijas un zinoši darbinieki, tieši tādēļ likumā tiek minēts, ka reģiona bibliotēkai ir jāsniedz konsultatīvā un metodiskā palīdzība visām attiecīgās administratīvās teritorijas bibliotēkām un jāpopularizē to darbs. Liela nozīme ir arī RGB organizētajiem publisko bibliotēku pasākumiem – ikmēneša semināriem, kuros aizvien biežāk piedalās arī skolu bibliotekāri un kuri guvuši plašu bibliotekāru atsaucību (Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2007). Bibliotēku darbības uzlabošanas pētījums liecina, ka vairāk jāstrādā pie skolu bibliotekāru integrēšanas publisko bibliotēku vidē, savstarpējas informācijas apmaiņas un labākas darba prakses popularizēšanas.

Vairākās RGB Bila & Melindas Geitsu fonda projekta rezultātā izveidoti reģionālie mācību centri. Latvijas valsts un minētā fonda līdzfinansētā publisko bibliotēku attīstības projekta ietvaros izveidoti desmit reģionālie bibliotekāru mācību centri Ventspilī, Liepājā, Jelgavā, Preiļos, Ogrē, Daugavpilī, Gulbenē, Valmierā un divi centri Rīgā (tai skaitā arī LNB mācību centrs). Katrā centrā iekārtota viena stacionāra un viena mobila datorklase, kas aprīkotas ar 12 datoriem lietotājiem, vienu datoru pasniedzējam, vienu serverdatoru un vienu multifunkcionālo iekārtu, kurā ietilpst printeris, skeneris un kopētājs. Stacionārās datorklasēs ir arī interaktīvā tāfele, bet mobilajās klasēs, kuras iespējams pārvietot reģiona ietvaros un

rīkot apmācības tuvāk klausītāju dzīves vietām, tāfeli aizstāj ekrāns un projektor (Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2007).

Bibliotēku likumā lietotajos terminos tiek atzīmēta arī depoziṭbibliotēka, kas ir bibliotēka, kura pieņem glabāšanā bibliotēkās maz izmantotus iespieddarbus un citus dokumentus (Terminoloģijas datubāze, 2015). Likums nosaka, ka reģionālajai bibliotēkai ir jāpilda depoziṭbibliotēkas funkcijas un jāuzņemas šo resursu pārvaldība.

Likums nosaka, ka bibliotēka nodrošina lietotājus ar valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas pašvaldību institūciju sagatavoto un publicēto informāciju, tātad bibliotēkas darbiniekiem ir jāseko līdzi jaunākajām aktualitātēm, kas norisinās novadā, jālasa tīmekļvietnēs publicētās ziņas, jākomplektē pagastu pārvalžu publikācijas, lai šo informāciju varētu nodot tālāk bibliotēkas lietotājiem.

Likuma 12.panta 2.punktā tiek minēts, ka novadu un pilsētu domes reģionu galvenās bibliotēkas sociālos tīklus Draugiem.lv, Facebook izvirza vienu no konkrētajā teritorijā esošajām bibliotēkām reģiona galvenās bibliotēkas statusam, nosakot tās uzdevumus un nodrošinot tās darbībai nepieciešamos finanšu līdzekļus. Izvērtējot teritoriāli visērtāko un RGB statusam atbilstošāko bibliotēku, tiek reģistrēta un akreditēta bibliotēka, tai uzņemoties galveno lomu starp visām vietējas nozīmes bibliotēkām (LR Saeima, 2013).

Reģionu bibliotēkas ir pazīstamas ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē, tās darbojas un pastāv, jo tām visām ir noteikti un pieņemti kādi konkrēti standarti. Katra valsts var noteikt, kādu statusu piešķirt konkrētajai bibliotēkai, tomēr viens ir skaidrs – bibliotēkas tiek iedalītas vairākos līmeņos, kurus nosaka, orientējoties pēc bibliotēkas krājuma apjoma un nozīmīguma, kā arī teritoriālā izkārtojuma. Tāpat kā Latvijā, arī citviet pasaulē darbojas reģionālā līmeņa bibliotēkas, kuru funkcijas neatšķiras no mūsu valstī pieņemtajām. Kā piemēru var minēt 2010.gadā apkopoto informāciju par dažām Eiropas valstīm:

- Igaunija: 20 reģionālās bibliotēkas;
- Dānija: 16 reģionālās bibliotēkas;
- Zviedrija: 24 reģionālās bibliotēkas;
- Somija: 20 reģionālās bibliotēkas;
- Čehija: 14 reģionālās bibliotēkas;
- Slovākija: 31 reģionālā bibliotēka (Turlajs, 2010).

1.2. Latvijas reģionu bibliotēkas

Kā jau tika minēts, Latvijā ir reģistrētas 29 reģionu bibliotēkas. Pēc Kultūras kartes datiem tiek īsumā apkopota informācija par katru reģiona bibliotēku, lai rastos iespaids par to filiālbibliotēkām un dibināšanas laiku. Būtiski ir zināt bibliotēku dibināšanas laiku, lai varētu

redzēt, cik gadus, vai pat gadsimtus, atpakaļ tās ir sākušas savu darbību un kādus apstākļus pieredzējušas. Būtu lieki aprakstīt katrai bibliotēkai tās misiju vai uzdevumus, jo katra no šīm bibliotēkām pilda vienas un tās pašas funkcijas - bibliotēka ir izglītojoša, informatīva kultūras institūcija, sociālās komunikācijas centrs, ko uztur un organizē, lai cilvēks varētu lasīt uz vietas bibliotēkā, vai arī ņemt uz mājām abonementā.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka dibināta 1961.gadā kā Pļaviņu HES bibliotēka. 1967.gadā tā kļūst par Stučkas pilsētas bibliotēku. No 1990.gada darbojas kā Aizkraukles pilsētas bibliotēka, metodiskais centrs Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Pļaviņu un Skrīveru novadu pašvaldību publiskajām un skolu bibliotēkām.

Par *Alūksnes pilsētas bibliotēkas* dibināšanas gadu tiek uzskatīta 1944.gada nogale, kad, par pamatu ņemot bijušās pilsētas valdes un kara daļas grāmatas, tiek dibināta bibliotēka. Šobrīd - metodiskais un konsultatīvais centrs Alūksnes un Apes novadu bibliotēkām.

Balvu Centrālā bibliotēka dibināta 1947.gadā. 1978. gadā uzsākta bibliotēku sistēmas centralizācija un bibliotēka iegūst rajona centrālās bibliotēkas statusu. Metodiskais centrs Balvu, Bērzkalnes, Bērzpils, Briežuciema, Krišjānu, Kubulu, Lazdulejas, Tilžas, Vectilžas un Vīksnas pagastu bibliotēkām.

Bauskas Centrālā bibliotēka dibināta 1922.gadā. Kara laikā bibliotēkas ēka tika sagrauta. Bibliotēku pārcēla uz pilsētas Tautas nama telpām, kur tā atrodas arī patlaban. Bibliotēka veic reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novada pašvaldību bibliotēkām.

Cēsu Centrālā bibliotēka dibināta 1919.gadā. 1977. gadā izveidojas centralizētā bibliotēku sistēma rajonā un visas ciemu bibliotēkas kļūst par rajona bibliotēkas filiālēm. Metodiskais centrs Cēsu, Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas un Vecpiebalgas novadu bibliotēkām.

Dobeles Centrālā bibliotēka dibināta 1944.gada decembrī. Reģiona bibliotēka sniedz metodiskas konsultācijas 24 filiālēm.

Gulbenes bibliotēka tika atklāta 1985.gada 22.martā, tomēr tiek uzskatīts, ka pirmā bibliotēka pilsētā sākusi darboties jau 1871.gadā, kad tika nodibināta Bibliotēkas biedrība. Gulbenes bibliotēka kā metodiskais centrs novada bibliotēkām ir jau no 1969.gada, pašlaik - 18 Gulbenes novada pagastu bibliotēkām un 20 skolu bibliotēkām.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka dibināta 1924. gada 16.jūlijā, kad darbību uzsāk Krustpils pilsētas valdes bibliotēka, kas ir esošās institūcijas pamatā. Šodien tā ir metodiskais centrs Jēkabpils, Viesītes, Aknīstes un Neretas novadu bibliotēkām.

Jelgavas Zinātniskā bibliotēka dibināta 1947.gadā un ir lielākā publiskā bibliotēka Zemgalē, Jelgavas pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kā arī Jelgavas un Ozolnieku novadu bibliotēku metodiskais centrs.

Jūrmalas Centrālā bibliotēka dibināta 1945.gadā, toreiz kā Rīgas pilsētas 19.bibliotēka. 1976.gadā, dibinoties centralizētajai bibliotēku sistēmai, tā kļuva par Jūrmalas Centrālo bibliotēku. Bibliotēkas struktūrvienības: Asaru bibliotēka, Bulduru bibliotēka, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka, Ķemeru bibliotēka, Kauguru bibliotēka, Dubultu bērnu bibliotēka.

Krāslavas novada Centrālā bibliotēka dibināta 1947.gada decembrī kā Krāslavas rajona centrālā bibliotēka. 1972.gadā rajonā tiek veikta bibliotēku centralizācija. Šobrīd sniedz metodisko palīdzību Krāslavas un Dagdas novadu bibliotēkām.

Kuldīgas Galvenā bibliotēka dibināta 1920.gadā un sešas reizes ir mainījusi savu atrašanās vietu. Visus šos gadus bibliotēkas darbiniekus ir pavadījušas ilgas pēc pastāvīgas mājvietas un pastāvēšanas deviņdesmitgadē rasta iespēja to realizēt, radot modernu bibliotēku. Metodiskais centrs Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadu bibliotēkām.

Latgales Centrālā bibliotēka dibināta 1937.gadā. Bibliotēkas vēsturē nozīmīgs bija 1859. gads, kad Jakubs Padežins atvēra Dinaburgā (Daugavpilī) pirmo grāmatu veikalu un blakus grāmatveikalam - arī bibliotēku. Šobrīd pilda reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas Daugavpils reģiona pašvaldības teritorijā.

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka dibināta 1777.gadā, kad pirmo reizi sanāca 61 grāmatu mīļotājs un šai sanāksmē tika nodibināta pilsētas un lasīšanas bibliotēka (Stadt-und Lesebibliothek) un iecelta tās vadība. Šodien ir metodiskais centrs 37 bibliotēkām Liepājas, Aizputes, Durbes, Grobiņas, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novados.

Limbažu Galvenā bibliotēka dibināta 1886.gada 3.martā kā Limbažu Saviesīgās biedrības bibliotēka pēc Baumaņu Kārļa aktīvas iniciatīvas, liekot pamatus bibliotēkai ar apjomīgu ziedojumu - 300 grāmatām no savas privātās kolekcijas, izstrādājot bibliotēkas lietošanas noteikumus un organizējot darba uzsākšanu. Metodiskais centrs Limbažu un Alojas novada bibliotēkām.

Līvānu novada centrālā bibliotēka dibināta 1948.gadā. Darbojas kā koordinējošais un metodiskais centrs Līvānu novada Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkām un Ilūkstes novada bibliotēkām.

Ludzas pilsētas Galvenā bibliotēka ir metodiskais centrs 27 pagastu bibliotēkām. Pirmo publisko bibliotēku Ludzā atvēra 1884.gadā. 1919.gadā izveidoja padomju bibliotēku "Komunists", 1920.gada maijā Ludzas pilsētas valde pieņēma lēmumu dibināt pilsētas bibliotēku.

Madonas novada bibliotēka dibināta 1923.gadā, kad Biržu skolotāju arodbiedrība saņēma Kultūras fonda nokomplektētu 505 eksemplāru krājumu. Darbojas kā metodiski konsultatīvs centrs 33 Madonas reģiona piecu novadu - Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas un Varakļānu - pilsētu un pagastu pašvaldību bibliotēkām.

Ogres Centrālā bibliotēka dibināta 1928.gadā, kad Ogre iegūst pilsētas statusu. Skolotājs Teodors Spuriņš uz Kultūras fonda domes dāvinājuma pamata izveido pilsētas bibliotēku ar 1500 eksemplāru krājumu. 1979.gadā bibliotēka tiek pārdēvēta par Ogres rajona centrālo bibliotēku. Šobrīd metodiskais centrs Ikšķiles, Ķeguma, Lielvārdes un Ogres novadu bibliotēkām.

Preiļu galvenā bibliotēka dibināta 1930. gada 21.oktobrī Preiļu pilsētas valdes sēdē. 1977.gadā rajona bibliotēka pāriet uz centralizētu bibliotēku sistēmu un bibliotēkas pakļautībā ir visas rajona bibliotēkas. Mūsdienās koordinē un metodiski vada Preiļu, Aglonas, Vārkavas un Riebiņu novadu bibliotēku darbu.

Rēzeknes Centrālā bibliotēka dibināta 1944.gadā kā Rēzeknes apriņķa bibliotēka. Bibliotēka trīs reizes mainījusi savu atrašanās vietu, 2000. gada aprīlī tiek pārcelta uz jaunām (rekonstruētām) telpām. Metodiskais centrs Viļānu un Rēzeknes novada bibliotēkām.

Rīgas Centrālā bibliotēka dibināta 1906.gadā, izmantojot Rīgas rātskunga Džona Milna ziedotos 5000 rubļus. Īrētā piecistabu dzīvoklī Akas ielā 6 durvis vēra visai sabiedrībai brīvi pieejama bibliotēka, kuru nosauca par 1.publisko lasītavu un bibliotēku. Par tās pirmo pārzini Rīgas pilsētas valde iecēla rakstnieku Apsīšu Jēkabu. Rīgas Centrālā bibliotēka ir lielākā publiskā bibliotēka Latvijā, kuras 29 filiāles izvietotas visā Rīgas teritorijā.

Salaspils novada bibliotēka dibināta 1946.gadā. Bibliotēkas vienotajā struktūrā ietilpst Dienvidu filiālbibliotēka un Saulkalnes filiālbibliotēka. No 2005.gada 1.marta tā veic RGB funkcijas un darbojas kā koordinācijas un metodiskais centrs 38 pašvaldību bibliotēkām.

Saldus pilsētas bibliotēka dibināta 1925.gadā, kad durvis vēra gan bibliotēka, gan lasītava. 1975.gadā tā kļuva par Saldus rajona centrālo bibliotēku. Šodien ir metodiskais centrs Saldus un Brocēnu novada bibliotēkām.

Talsu Galvenā bibliotēka dibināta 1920. gadā kā Latviešu Jaunatnes savienības bibliotēka, kura drīz vien tiek pārveidota par pilsētas bibliotēku. Ar 1998. gada 1.jūliju Talsu rajona padome bibliotēku nodod Talsu pilsētas pašvaldības pārziņā – tā kļūst par Talsu Galveno bibliotēku. Metodiskais centrs Mērsraga, Rojas, Dundagas un Talsu novadu bibliotēkām.

Tukuma bibliotēkas pirmsākumi meklējami 1882. gadā, kad pilsētā tiek dibināta Tukuma Viesīgā biedrība, kuras mērķis bija rosināt latvisko izglītību un kultūras dzīvi.

1925.gadā tika atvērta Tukuma brīvbibliotēka jeb publiskā bibliotēka. Metodiskais centrs Tukuma, Jaunpils, Engures un Kandavas novadu bibliotēkām.

Valkas novada centrālā bibliotēka dibināta 1923. gada 7.februārī, kad Valkas pilsētas valdes pilnvarotais Eduards Zāģers parakstīja Kultūras fonda bibliotēku noteikumus un saņēma 505 grāmatas. Lasītāju uzskaites žurnāls liecina, ka grāmatu izsniegšana uzsākta 1924. gadā. Metodiskais centrs Valkas, Strenču un Smiltenes novadu bibliotēkām.

Valmieras bibliotēka dibināta 1920.gada 24.februārī. Valmieras integrētā bibliotēka apvieno Valmieras bibliotēku un Vidzemes Augstskolas bibliotēku. Metodiskais centrs Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu un Rūjienas novada bibliotēkām.

Ventspils bibliotēka dibināta 1920.gada 9.martā (lasītava darbojusies kopš 1919.gada 23.septembra). Mūsdienās informācijas pieejamību iedzīvotājiem Ventspils novadā nodrošina vairākas filiālbibliotēkas un 13 vietējas nozīmes bibliotēkas: Ances pagasta bibliotēka, Jūrkalnes pagasta bibliotēka, Piltenes pilsētas bibliotēka, Popes pagasta bibliotēka, Puzes pagasta bibliotēka, Tārgales pagasta bibliotēka, Ugāles bibliotēka, Usmas pagasta bibliotēka, Užavas pagasta bibliotēka, Vārves pagasta bibliotēka, Vārves pagasta Zūru bibliotēka, Ziru pagasta bibliotēka, Zlēku pagasta bibliotēka.

Latvijā bibliotēkas darbojas vairākus gadsimtus, tomēr RGB veidojušās salīdzinoši nesen, realizējot valstī reģionālo reformu. Šobrīd tās ir 29 bibliotēkas, kas pilda savas funkcijas un metodiski palīdz tuvējo novadu bibliotēkām. RGB tiek apgādātas ar visu nepieciešamo aprīkojumu, lielu krājumu un mājīgām, mūsdienīgām telpām. Katra bibliotēka rūpējas par savu atpazīstamību ārpus reģiona robežām, veidojot interesantas un viegli uztveramas tīmekļvietnes, kuras var apskatīt gan citu bibliotēku darbinieki, gan lietotāji, kā arī veidojot bibliotēku profilus sociālajos tīklos.

2. SOCIĀLIE TĪKLI

Internets un sociālie tīkli ir mūsdienu fenomeni, kurus lieto gandrīz visā pasaulē. Apvienojot to visu, rodas masu komunikācija, kas norit neticami ātri un ērti. Tieši tas ir iemesls, kāpēc tik daudzi cilvēki izvēlas lietot sociālos tīklus – uzzināt sev interesējošo informāciju, atpūšoties dīvēnā. Sociālo tīklu attīstība ir ļoti strauja, pāris gadu laikā tā aptvēra visu pasauli un šodien ir ļoti būtiska ikdienas sastāvdaļa.

2.1. Sociālo tīklu pirmsākumi

Sociālā tīkla koncepcija nav nekas jauns. Kaut ko līdzīgu Facebook bija iztēlojušies jau interneta sagatavošanas darbu veicošie inženieri – Dž. K. R. Liklaiders un Roberts V. Teilors – savā 1968. gadā izdotajā disertācijā „Dators kā saziņas līdzeklis” (*The Computer as Communication Device*). Viņi rakstīja, vaicājot, kādas būs interneta interaktīvās kopienas? Atbildot, ka visas jomas būs apvienojušās nelielās grupās, kas darbosies kopīgu interešu vadītas, bet citi darbosies individuāli.

Aptuveni 1979.gadā daži entuziasti sāka pavadīt laiku tiešsaistes kopienās. Pirmais interneta serviss, kurā iesaistījās ievērojams skaits lietotāju, bija *Usenet* (tas ļāva lietotājiem ievietot ziņojumus konkrētām lietotāju grupām), kas darbojas vēl šodien. Vēlāk, 1985.gadā, atklāja elektronisko ziņojumu dēli – *The Whole Earth 'Lectronic Link* jeb WELL. Kāds šī dēļa aktīvs lietotājs publicēja rakstu, kurā šo vietni nosauca par „virtuālo kopienu”, definējot to, ka „virtuālā kopiena ir cilvēku grupa, kas var vai nevar satikties aci pret aci un kas apmainās ar vārdiem un idejām, izmantojot datoru, ziņojumu dēli un tīklu starpniecību”. Tā globālā tīmekļa darbības sākumposmā turpināja veidoties un attīstīties dažādas citas interneta kopienu vietnes (ne tikai ASV, bet arī Eiropā).

Pirmā iepazīšanās vietne *Match.com* tika izveidota 1994.gadā. 1995.gadā tika palaista tiešsaistē *Classmates.com* vietne, kas ļāva uzmeklēt cilvēkus (šajā gadījumā bijušos skolābiedrus) pēc viņu vārdiem un sazināties ar tiem. Tomēr sociālo tīklu laikmeta sākums ir 1997.gads, kad vietne *sixdegrees.com* ieviesa pakalpojumu, kurā tika izmantoti reāli vārdi. To dibināja Endrū Veinreihss – advokāts un tīklu veidotājs. Sākumā par biedru varēja kļūt, pastāstot kādam par to un saņemot esošā biedra uzaicinājumu. Vietnē varēja atrast kopējās intereses ar citiem lietotājiem, uzturēt attiecības starp reāliem cilvēkiem un izveidot saikni starp visiem pasaules iedzīvotājiem. Lai arī vietnes pamatnoteikumi ļoti līdzinās šodien esošajiem sociālajiem tīkliem, tās dibinātājs Veinreihss atzīst, ka šī ideja tika realizēta pārāk agri un nepiemērotā laikā (piemēram, atšķirībā no Facebook), jo uzturēt serveri un datubāzu programmatūras izmaksāja ļoti dārgi, daudziem tajā laikā nebija interneta savienojums, un

fotogrāfiju neesamība sarežģīja lietotāju aktivitāti (tajā laikā fotoaparāti bija tikai dažiem). Par spīti visiem sarežģījumiem, 1999.gadā vietnē bija 3,5 miljoni lietotāju, tomēr nepietiekamu ienākumu dēļ to 2000.gadā slēdza.

2003.gadā savu darbību uzsāka iepazīšanās vietne *Friendster*, kas uzreiz guva lielu atsaucību (dibinātājs – programmētājs Džonatans Eibramss). Jau pēc dažiem mēnešiem vietnei bija vairāki miljoni lietotāju. Šim piemēram sekoja vēl daudzi citi sociālie tīkli – *Tickle*, *LinkedIn*, *Tribe.net*, *SocialNet*. Gadus vēlāk, kad *Friendster* dibinātājs nespēja pildīt savus pienākumus un nogremdēja sociālo tīklu, tam uzradās vairāki kloni, tajā skaitā *MySpace*. Vietnes dibinātājs Toms Andersons bija *Friendster* lietotājs, kurš, redzot, ka vietne sabrūk, izmisuma vadīts, sāka veidot *MySpace*. Šis sociālais tīkls ieguva popularitāti savas pieejamības dēļ - nekādu ierobežojumu, lietotāji apstiprināja draudzību ar svešiniekiem (jo vairāk, jo labāk), vietnes dizains atgādināja ko nepierastu, katrs varēja atjaunināt savu profilu, kā vēlējās. 2003.gadā ASV platjoslas internets bija pieaudzis no 15% līdz 25%. *MySpace* dibinātāji savu vietni reklamēja stilīgos klubos, pievēršot uzmanību mūziķiem visā valstī, līdz ar to vietne kļuva par vietu, kur gūt ziņas par mūzikas grupām. Pēc tam to sāka izmantot arī kā pasākumu afišu reklamēšanas vietu (tika publicēti naktsklubu pasākumi), nozīmīgu vietu, kur apspriest tēmas par seksu. Lai arī vietnes mērķauditorijai bija ierobežojumi (lietotājiem bija jābūt vismaz 16 gadus veciem), tomēr tajā reģistrējās visi, norādot nepatieso vecumu. 13 gadus vecas meitenes publicēja fotogrāfijas, kurās bija redzamas apakšveļā, pēc šādiem notikumiem pamatskolu skolēnu vecāki no visas valsts sasauca grupas, kurās apspriest šo situāciju, nosaucot to par *sociālo tīklu bīstamību* (Kērkpatriks, 2012).

Šodien sociālo tīklu izmantošana ir tik ļoti izlauzusies saziņā, ka pat elektroniskais pasts netiek lietots tik daudz kā agrāk, nerunājot nemaz par novecojušo vēstuļu sūtīšanu pa pastu. Facebook, Twitter un citi sociālie tīkli ir kļuvuši par sabiedrības ikdienu. Tā mēs komunicējam viens ar otru, uzzinām pasaulē notiekošās aktualitātes, sekojam līdzī savām interesēm un iepazīstamies ar jauniem cilvēkiem. Bez sociālajiem tīkliem lielai sabiedrības daļai zustu interneta jēga - sociālie tīkli mūsdienās ir kļuvuši par būtisku interneta sastāvdaļu.

2.2. Facebook, Twitter un Draugiem.lv

2003.gadā Hārvardas Universitātes Kērlenda nama kopmītnēs ieradās Marks Cukerbergs – 19 gadus vecs jauniešs. Pirmajā nedēļā jauniešs radīja interneta programmu *CourseMatch*, kuru sāka lietot simtiem studentu. Programmas mērķis bija studentiem ļaut izvēlēties lekcijas, kuras apmeklēt, balstoties uz sarakstu, kurā redzami jau pieteikušos studentu vārdi. Laikam ejot, Cukerbergs radīja vēl daudzas citas programmas, tomēr

vislielākā uzmanība tika pievērsta tieši vienai ar nosaukumu „*Thefacebook*”. Programmas mērķis bija izveidot studentiem savu personīgo profilu, kurā publicēt informāciju un dalīties tajā ar saviem draugiem. 2004.gada 4.februārī *Thefacebook* tika palaists darbībā. Četras dienas pēc vietnes atklāšanas tajā bija reģistrējušies 650 studenti, pēc trīs nedēļām vairāk nekā 6000 lietotāju. Augot popularitātei, Cukerbergs saprata, ka nespēs viens tik galā un noslēdza līgumu ar Dastinu Moskovicu (kopmītņu istabas biedrs). Kad sociālais tīkls bija sasniedzis 30 000 lietotāju, tā vadītāji sāka pārdod reklāmas uzņēmumiem, un 2004.gada aprīlī Eduardo Saverins (Cukerberga kursa biedrs) sāka rīkoties, lai vietni padarītu par oficiālu uzņēmumu. Tā paša gada pavasarī vietne darbojās 34 mācību iestādēs (100 000 lietotāji). 2005.gadā *Thefacebook* pārtapa par šodien visiem labi pazīstamo *Facebook*. Sākotnēji *Facebook* bija uzņēmums AboutFace, kurš adresi www.facebook.com izmantoja, lai reklamētu programmatūru, ko uzņēmumi izmantoja darbinieku katalogu veidošanai. AboutFace šo adresi pārdeva par 200 000 dolāriem un 2005.gada 20.septembrī uzņēmums oficiāli kļuva par *Facebook*. 2008.gadā uzsāka vēl nebijušu projektu – tulkošanas projektu, kura laikā vietne tika iztulkota 35 valodās, taču vēl pirms šī projekta uzsākšanas aktīvo lietotāju skaits, kas nebija no ASV, bija 145 miljoni. Tā vietne turpināja attīstīties, un pēc šī projekta sekoja vēl daudzi citi jauni ieviesumi sociālajā tīklā – 2008.gadā tika izveidots FacebookConnect, tas bija jaunums, kas ļāva lietotājam „ņemt līdzi savu identitāti” uz jebkuru tīmekļvietni. 2010.gadā – darījums ar Skype (lietotāji var veikt video zvanus, vienkārši uzklikšķinot uz drauga vārda), servisa FacebookPlaces izveide – lietotāji var ziņot draugiem, kur tie konkrētajā brīdī atrodas. Kad pirmo reizi *Facebook* sāka darboties, tas saņēma daudz kritikas par ideju zagšanu, dibinātājs Marks Cukerbergs tika vairakkārt sūdzēts tiesā, tomēr bez panākumiem. Šodien *Facebook* ir izplatījies visā pasaulē un ir lielākais sociālais tīkls (Kērkpatriks, 2012).

Twitter dibinātājs un pirmais izpilddirektors Džeks Dorsijs *Twitter* izveidoja, sadarbojoties ar neveiksmīgā uzņēmuma Odeo dibinātāju Evansu Viljamsu un viņa draugiem Noa Glessu (Luckerson, 2013). Tas notika 2006.gada 21.martā, kad pirmo „tvītu” ierakstīja tās dibinātājs Džeks Dorsijs. 2006. gadā radītais *Twitter* ļāva lietotājiem izveidot formu, kas nepārsniedz 140 rakstu zīmes. Daudzi uzskata, ka *Twitter* un *Facebook* savā starpā ir ļoti līdzīgi, raugoties no tāda viedokļa, ka abi sociālie tīkli ļoti strauji veic informācijas apmaiņu starp personām. Tomēr, ja *Facebook* ir balstīts uz identitāti un saziņu ar cilvēkiem, tad *Twitter* ir apraides platforma, kas paredzēta kā saziņas līdzeklis, kurš ir piemērots uzņēmumiem, zīmoliem, blogeriem, slavenībām vai jebkuram, kam ir kas tāds, par ko paziņot citiem (Kērkpatriks, 2012). 2009.gada vidū *Twitter* bija 50 miljoni lietotāju. Šodien tie ir 288 miljoni ikmēneša aktīvo lietotāju, katru dienu tiek nosūtīti 500 miljoni ziņu jeb „tvītu”, 80% no

visiem lietotājiem *Twitter* izmanto, lietojot mobilās ierīces, pieejams 33 valodās (Twitter, 2015).

Draugiem.lv ir Latvijā veidots sociālais portāls, kurā reģistrētie lietotāji var veidot savu profilu, tajā ievietojot attēlus, publicēt dienasgrāmatas ierakstus un, protams, sazināties ar citiem lietotājiem. SIA *Draugiem* tapa, aizņemoties no bankas 3000 latus serverim. Kad tas uzsāka darbību, vienlaikus portālā gribēja uzturēties 50 000 lietotāju, tomēr tehnika šo noslogojumu nespēja turēt. Latvijā tas bija kaut kas pilnīgi jauns un nebijis, vietnes uzturētāji dienām un naktīm programmēja, lai sistēma darbotos. Lai gūtu pirmo peļņu, viens no dibinātājiem, arī īpašnieks Agris Tamanis izdomāja ideju par statistikas abonementu (nosūtot maksas sms, lietotājs varēja apskatīt savu statistiku, lai redzētu, kādi lietotāji ir apmeklējuši viņa profilu). Dienā *Draugiem.lv* apmeklē 490 tūkstoši lietotāju un tajā pavada aptuveni 41 minūti (Alberte, 2012).

2.3. Sociālie tīkli bibliotēku ikdienā

Pirmo reizi 2006.gadā Denveras Publiskā bibliotēka (ASV) izveidoja sociālajā tīklā MySpace bibliotēkas profilu, lai tādā veidā piesaistītu jauniešus un varētu viņus nodrošināt 24 stundas ar informāciju par bibliotēkas resursiem. Šis bija atspēriena punkts arī citām bibliotēkām. Vēlāk kā viens no pirmajiem sociālajiem tīkliem, kuru bibliotēkas sāka aktīvi izmantot, bija Twitter, jo, pirmkārt, Twitter ir iespējams ziņas nodot ļoti ātri un vienkārši, netērējot daudz laika. Otrkārt, nav vajadzīgas īpašas prasmes un zināšanas, lai profilu uzturētu. Bibliotēkas Twitter sniegtās iespējas izmanto, lai informētu citus par aktuālajiem un plānotajiem notikumiem, attēliem, izstādēm, jaunām grāmatām, kā arī publicētu paziņojumus par pakalpojumiem un to pieejamību. Piemēram, ja bibliotēkas personālam nav laika, lai uzturētu kādā brīdī bibliotēkas tīmekļvietni, tad Twitter ir laba alternatīva blogiem un mazām vietnēm, vismaz, lai publicētu būtisko un svarīgāko informāciju (bibliotēkas jaunumi). Svarīgi ir neaizmirst, ka bibliotēkas Twitter konts ir oficiāla iestādes izkārtnē un nav vēlams publicēt neētiskas, privātas vai citādi ar bibliotēku nesaistītas ziņas (Ziediņš, 2009).

Sociālais tīkls Facebook bibliotēkzinātnes uzmanības lokā nonāca 2007.gadā, tādējādi pievēršot zinātnieku uzmanību jaunai sociālajai parādībai. Tika publicētas dažādas publikācijas, kas skaidroja Facebook būtību un ietekmi, aprakstot to, kā bibliotēkas ieders šajā vidē, piemēram, veicinot bibliotēkas pakalpojumu popularizēšanu. Tika veiktas aptaujas, kurās bibliotekāri pauda savu viedokli par Facebook izmantošanu bibliotēku darbībā.

Tika novērots, ka 2007.gadā, kad arvien lielāku popularitāti ieguva Facebook, lietotāji nāca uz bibliotēkām izmantot skenerus, lai varētu publicēt fotogrāfijas (visticamāk, Facebook vajadzībām). Noā Aharonija pētījuma rezultāti (sk. 4.nodaļu) liecina, ka bibliotekāri ir

informēti par Facebook un tie, kuri paši izmanto šo sociālo tīklu, labprāt dalās savā pieredzē un cenšas ieviest to arī bibliotēku ikdienā (popularizējot pakalpojumus). Lielākā daļa bibliotēku izmanto Facebook, tikai neliela daļa šo iespēju noliedz. Bibliotēkas, kas izmanto šo tīklu, sniedz ziņojumus par jaunumiem, publicē attēlus. Aptaujājot skolēnus un studentus vecumā no 18-22 gadiem, tika noskaidrots, ka, ja būtu iespēja pievienot savam kontaktam draugu lokam sociālajā tīklā bibliotēkas profilu, lielākā daļa atbildēja pozitīvi (labprāt pievienotu saviem kontaktiem (Aharony, 2012).

Mūsdienās cilvēki bibliotēku vairs tik bieži neapmeklē, jo lielai sabiedrības daļai primārais ir digitālais materiāls. Bibliotēkām sava darbība ir jāuztur tur, kur ir cilvēks, tātad virtuālajā vidē, un visefektīvākais risinājums šī mērķa sasniegšanai ir sociālie tīkli, kur lielākā sabiedrības daļa tiek visbiežāk. Web 2.0 un sociālie tīkli muzejiem un bibliotēkām dod iespēju iesaistīties tiešsaistē un veidot savas kopienas, lai varētu veidot dinamiskas tīmekļvietnes, sniegt interaktīvas izstādes, un tā īstenot savu misiju (NextSpace, 2007).

Sociālie tīkli ir ienesuši pārmaiņas ne tikai cilvēku dzīvēs, bet arī bibliotēku darbā. Mūsdienās cilvēki sāk retāk apmeklēt bibliotēku, aizstājot to ar internetu, mūsdienīgām datubāzēm un meklētājprogrammām, var teikt, ka ar interneta palīdzību bibliotēka ir atradusi ērtu veidu, kā popularizēt sevi un piesaistīt lietotājus. Sociālie tīkli palīdz bibliotēkām sniegt ieskatu tajā, kā bibliotēka darbojas, veido pasākumus, publicē jaunumus un vienkārši dalās ar interesantu informāciju. Bibliotekāri, kuri paši izmanto sociālos tīklos, atzīst, ka arī bibliotēku darbā tas ir ļoti nepieciešams, jo lielākā daļa tās lasītāju uzturas arī sociālo tīklu vidē.

3. PĒTĪJUMA TEORĒTISKAIS PAMATOJUMS

Lai uzsvērtu bibliotēku komunikācijas ar lietotājiem nozīmi, pētījumā izmantota Tīkla sabiedrības teorija un teorija par informācijas pasaulēm.

Tīkla sabiedrības teorijas pamatlicējs, sociologs Manuels Kastels savā grāmatā „*Networks of outrage and hope*” min, ka cilvēki jau kopš seniem laikiem ir dzīvojuši baros un tādā veidā izjūtuši saliedētību. Mūsdienās situācija ir palikusi nemainīga, raugoties no sociālā viedokļa. Tomēr ikdienu ir papildinājusi kāda ļoti būtiska un nozīmīga komunikāciju forma – internets. Kastels uzskata, ka cilvēce ir pārgājusi no industriālā laikmeta uz informācijas laikmetu. Pateicoties internetam, cilvēki var savienot dažādas dzīves sastāvdaļas: draudzību, biznesu, izglītību un politisko aktivitāti. Cilvēki ar tīkla palīdzību var paust savu viedokli, veidot kolektīvus, un tas ir iemesls, kāpēc valdības baidās no interneta. Mīlestība, naids un cenšanās iegūt peļņu, informācijas ierobežošana. Tomēr interneta izmantošana cilvēkiem palielina drošības sajūtu, dod brīvību un pārliecību par savu nozīmīgumu, tādējādi pozitīvi ietekmējot iedzīvotāju labklājību (Castells, 2012). Manuela Kastela izpratni par tīkla sabiedrību var skaidrot ar to, ka tīkli ir mūsdienu informācijas sabiedrības pamata struktūrvienība. Tehnoloģiju dotās iespējas ļauj informāciju saņemt un nodot daudz ātrāk kā, piemēram, izmantojot parasto pastu (Brikše, 2006).

Tīkla sabiedrība darbojas arī ražošanā un mārketingā, jo, pateicoties informācijas tehnoloģijām, ir iespējama ekonomikas internacionalizācija. Sabiedrība ir kļuvusi atkarīga no tīkliem, jo tie sniedz efektivitāti globālajā ekonomikā - informācijas apmaiņā, kapitāla un kultūras komunikācijā. Piemēram, finanšu kapitāla tīkls, ir kļuvis nozīmīgs pasaules mērogā. Tīkliem var būt izšķiroša loma uzņēmumos, piemēram, darbinieki, konsultanti, kā arī citi uzņēmumi, var sadarboties, lai strādātu pie konkrēta projekta. Kastels uzskata, ka politiskajām iestādēm vairs nav vietas tīklu sabiedrībā, jo reālā jauda tiek likta uz kultūras kodiem tīklos (Castells, 2000).

Kastela analīze ietver ekonomiskos, sociālos, politiskos un kultūras faktoros. Pateicoties komunikāciju tehnoloģijām, ir mainījusies komunikācija attiecībā uz laiku un telpu. Tas ir tāpēc, ka, piemēram, internets ļauj darbību decentralizēt, līdz ar to palielināt tīkla efektivitāti. Tomēr informācijas plūsma ir ļoti lielā mērā atkarīga no zināšanām. Tā kā informācijas resursi ir daudzveidīgi, tie ir atkarīgi gan no tehnoloģiskā nodrošinājuma, gan arī no komunikatoru zināšanām un prasmēm (Castells, 2004). Protams, tehnoloģijas nenosaka sociālās kustības vai sociālo uzvedību, bet internets nav tikai vienkāršs priekšmets, internets ir kultūras izteiksmes forma, kas ietekmē sociālo uzvedību. Kastels, apkopojot pasaules valstu

pieredzi, ir minējis, ka Irānā un citās arābu valstīs (domājams, arī citur pasaulē) internets ir izraisījis masu kustības, kas ir izpaudušās kā dažādi protesti. Vislielāko uzsvāru liekot tieši uz jauno paaudzi, kura ar tīkla palīdzību veido dažādas diskusijas, kuras atduras pret konfliktiem, līdz nonāk pat tādu telekompāniju kā „Al Džazira” vai „BBC” redzeslokā, satracinot visu pasauli. Un, kā uzsver Kastels, tā nav sociālo tīklu vaina vai ietekme (Facebook vai Twitter), bet gan cilvēku grupējumi, kas ar mērķi - sacelt masu protestu - darbojas tīklā (Castells, 2012).

Sabiedrība atšķiras gan ar savu uzvedību, gan interesēm. Teorija par informācijas pasaulēm atspoguļo šīs grupas un norāda to intereses un iezīmes. Teorija pārbauda jautājumu dažādību, ieskaitot informācijas pieejamību, apmaiņu, nepieciešamību, atkarību, ko veicina sabiedrība, informācijas politiku, noteikumus, bibliotēku nozīmi, virtuālās vides komunikācijas nozīmi, tehnoloģiju izmaiņas, attīstību un informāciju demokrātiskā vidē.

Informācijas pasaulu teorijas mērķis ir vairojot sapratni par informācijas lomu sabiedrībā, nodrošinot sapratni neskaitāmām mijiedarbībām starp informāciju un dažādiem sociālajiem aspektiem. Pastāv dažādas sabiedrības grupas: draugi, ģimene, darba devēji utt. Šī teorija parāda, kā informācija ietekmē indivīdus, kuri dzīvo savā informācijas pasaulē – publiskā sfēra, mediji, tehnoloģijas, politika. Teorijas ietvaros informācijas sabiedrība tiek sadalīta – mikro (mazā pasaule), meso (starpposma) un makro (lielā pasaule). Šie trīs līmeņi fokusējas uz pieciem elementiem:

1. sociālās normas – sabiedrības attieksme un attiecības;
2. sociālie tipi – sabiedrības lomas un tās pasaules uztvere;
3. informācijas vērtība – kā informācijas pasaules dalās ar savu pieredzi un cik informācija ir svarīga;
4. informācijas uzvedība – informācijas pieejamība – lietotāju aktivitātes un uzvedība;
5. robežas – vietas, kurās informācijas pasaules sāk krustoties (saplūst) viena ar otru un komunicēt vai pārņemt (nepārņemt) viena otras vietu.

Mikro un makro pasaules apskata un pēta filozofs Jurgens Habermass un informācijas teorētiķe Elfrēda Čatmana. Čatmana fokusējas gandrīz tikai uz informāciju ļoti specifiskā komunikācijā (mazajā pasaulē), turpretim Habermass pēta to, kā informācija un komunikācijas resursi apvieno sabiedrību kā vienu veselumu lielajā pasaulē. Abas šīs pasaules apvienojot, rodas multi līmeņu teorija. Šie teorētiķi sniedz ideālu kombināciju - abu informācijas vides apvienojumu – makro kā visaptverošu un mikro kā starppersonu.

Teorija aplūko arī evolūciju, kā bibliotēkas savus pienākumus ir pildījušas caur mazo un lielo pasauli, kāda loma ir publiskajai telpai un informācijas migrācijai no fiziskā uz

virtuālo vidi. Mainoties gadsimtiem, bibliotekāri ir mainījuši savu misiju, būdami morāli sagatavoti pāriet uz būtiski atšķirīgu misiju – būt aizstāvjiem pieejai visiem brīvpieejas resursiem. Kamēr daži bibliotekāri kalpo mazajām pasaulēm, daudzi bibliotekāri pretojas tehnoloģiju ietekmei uz publiskajām bibliotēkām, citi tieši pretēji – maksimāli izmanto (šī pētījuma gadījumā - bibliotekāri cenšas ieviest savā ikdienā sociālos tīklus, lai bibliotēku padarītu par mūsdienīgu institūciju un veidotu evolūciju).

Bibliotēkas pastāv gadu tūkstošus un ir gājušas cauri permutācijām, mainot funkcijas, pieejamības līmeņus, sākotnēji pārstāvējot tikai reliģiju un mācekļus. Kad parādījās iespējamā literatūra, prese, daudzi sāka veidot personālās bibliotēkas – tās piedāvāja iespēju piekļūt dažādiem darbiem, kas citur nebija iespējams (šādas bibliotēkas ir paredzētas mazajām pasaulēm ar specifiskām vēlmēm, interesēm un gaumi). Šodien bibliotēka ir sociāla institūcija, kas ir attīstījusies un risina dažādas situācijas.

Tehnoloģiju līdzdalība ir ievērojami mainījusi bibliotēku darbu (pārmaiņu rezultātā tiek izstrādāti dažādi standarti) un ieņem ievērojamu daļu bibliotēkas vides attīstībā. Parādoties tādām ierīcēm kā radio, televīzija, datori, bibliotēkas nekavējoties tās integrē, lai varētu izmantot un nodrošināt pieeju video, audio, CD materiāliem. Parādoties internetam (1994.gadā), bibliotēkas varēja aptirpināt savu vīziju par to, ka bibliotēka nu bija kļuvusi par īstu informācijas centru – visām vajadzībām un ar visiem nepieciešamajiem komunikācijas instrumentiem, tajā pašā laikā zaudējot savu tēlu. Nākamās pārmaiņas, ko nesa internets, bija sociālie tīkli (2007.gads – sāka izmantot YouTube, MySpace un Facebook). Cilvēkiem bija nepieciešama informācija, ko nevarēja atrast avīzēs vai grāmatās, tā bija pašu cilvēku publicēta informācija – viedokļi, pieredzes, ieteikumi. Tajā brīdī bibliotēkas veido datubāzes, tiešsaistes avotus – lai lietotājiem būtu pieejama informācija tur, kur viņi uzturas visbiežāk (internetā) (Burnett, Jaeger, 2010).

Bakalaura darba pētījumā šai teorētiskajai bāzei ir liela nozīme, jo arī sociālie tīkli balstās uz Tīkla sabiedrības teoriju. Facebook ir globāls sociālais tīkls, un bieži organizācijas un institūcijas izmanto šo tīklu kā mārketinga ieroci, popularizējot sevi un informējot sabiedrību. Bibliotēkas savus pakalpojumus piedāvā tiešsaistē, kur norisinās lielākā un ērtākā komunikācija cilvēku starpā. Bibliotēkas pārstāv mazo pasauli - sabiedrības daļu ar konkrētām interesēm un vēlmēm. Tas nozīmē, ka bibliotēka apvieno, jo ne visi nāk uz bibliotēku un izmanto tās pakalpojumus, tomēr tie, kas izvēlas bibliotēku, rada sabiedrības kopumu, kas veido vēl vienu mazo pasauli. Šodien šī pasaule veidojās tiešsaistē – sociālajos tīklos.

4. IZPĒTES PAKĀPES ANALĪZE

Temats par sociālajiem tīkliem tiek pētīts visdažādākajās jomās. Pēdējos gados arī plaši izplatīts bibliotēkzinātnes nozarē. Tiek veikti dažādi kvalitatīvie pētījumi, lai uzzinātu gan lietotāju interesi, gan sociālo tīklu ietekmi.

Pirmais pētījums, kurš tiek apskatīts, ir Lizetes Ozoliņas 2014.gadā Rīgā, Sociālo zinātņu fakultātē, izstrādātais bakalaura darbs „*Latvijas bibliotēku profili sociālajos tīklos*”. Šis pētījums ir balstīts un sociālajiem tīkliem Draugiem.lv un Facebook ar mērķi noskaidrot, kāda un kā informācija tiek pasniegta lietotājiem. Teorijas izziņāšanā tiek analizēta informācija par komunikāciju starp cilvēkiem un organizācijām sociālajos tīklos, kāpēc bibliotēkas iesaistās sociālo tīklu komunikācijā, un tiek noskaidrotas atšķirības starp Draugiem.lv un Facebook. Pētījumā tiek izmantota pētniecības metode – kontentanalīze, lai kvalitatīvi analizētu profilos publicēto informāciju un izprastu publicētās informācija mērķi. Portālā Draugiem.lv tika analizēti 83 bibliotēku profili, bet Facebook 5 profili. Iegūtie dati tika apkopoti, veidojot septiņas kontentanalīzes kategorijas: vienības publicēšanas laiks, publicētās vienības tēma, ieraksta mērķis, publicētais saturs ir oriģināls, publicētā satura veids, sekotāju reakciju uzskati un pēdējā kategorija – piezīmes. Iegūtie rezultāti katrā no sociālajiem tīkliem atšķiras, pirmkārt, atšķirīgās portālu funkcionalitātes dēļ, otrkārt, Draugiem.lv ir lokāls, bet Facebook – globāls tīkls, tādēļ darba autore min, ka portālā Draugiem.lv ir vairāk bibliotēku profilu nekā Facebook (Ozoliņa, 2014).

Kopumā apskatot šo pētījumu, kā vispiemērotākā pētniecības metode ir izrādījusies kontentanalīze, kas arī darbā labi atspoguļo sociālo tīklu iespējas, ko izmanto bibliotēkas, lai informētu savus lietotājus. Nedaudz mulsinošs šķita fakts par to, ka sociālajā tīklā Facebook ir izvēlēti tik maz bibliotēku profili, ko analizēt, jo novērojumi liecina, ka, lietojot šo sociālo tīklu, ir reģistrēti krietni vairāk profilu. Mūsdienās Facebook ir viens no apmeklētākajiem sociālajiem tīkliem pasaulē, ko ļoti aktīvi izmanto arī bibliotēkas, lai informētu savus lietotājus, tajā skaitā Latvijas bibliotēkas, tādēļ šajā pētījumā vajadzēja pievērst lielāku uzmanību sociālajam tīklam Facebook.

Nākamais pētījums, kurš apraksta sociālo tīklu lietošanu bibliotēku darbā, ir Silvas Suhaņenkovas pētnieciskais raksts „*No teorijas uz praktisku lietojumu – Bibliotēka 2.0*”, kurš izstrādāts Rīgā, Sociālo zinātņu fakultātē 2011.gadā, (raksts veidots, balstoties uz maģistra darba pētījumu). Raksta mērķis ir noskaidrot bibliotēku attīstību attiecībā uz Tīmekļa 2.0 izmantošanu. Teorētiskajā daļā tiek aplūkots Tomasa Bekdāla modelis, kas apraksta tīmekļa revolūciju, prognozējot drukātās preses izzušanu. Datu analīzei tiek izmantota lietotāju

aptauja un bibliotēku tīmekļa vietņu analīze. Darba autore min, ka sociālo tīklu lietošana, bibliotēkām palīdz publiku iepazīstināt ar saviem pakalpojumiem un izglītēt dažādu resursu izmantošanā - jo bibliotēkas aktīvāk piedalās sociālo tīklu vidē, jo vairāk lietotāju tās piesaista, piemēram, ja, veicot pētījumu 2010.gada sākumā, LU SZF bibliotēkas tvitera profilam bija 98 sekotāji, 2011.gadā - 314 sekotāji, tad šodien (2015.gads) - 1801 sekotājs. Autore norāda, ka vislietderīgāk ir veidot bibliotēkas profilus tādos sociālajos tīklos kā Draugiem.lv un Twitter, kas ir divi populārākie šāda veida resursi Latvijā. Pēc apkopotajiem datiem gan lietotāji, gan bibliotekāri uzskata, ka pats efektīvākais sociālais tīkls būtu tieši Twitter, jo tajā ir tikai viena ļoti būtiska funkcija – tvītošana, īsas un konkrētas informācijas publicēšanai, kas ir ērts un vienkāršs process bibliotekāriem, bet lietotājiem – aktuālu un pavisam svaigu ziņojumu saņemšanai. Aptaujājot lietotājus par to, kādai būtu jāizskatās ideālai bibliotēkai, nav iespējams noteikt vienu konkrētu modeli, jo bibliotēkas pēc sava darbības lauka ir ļoti atšķirīgas, tāpēc, analizējot aptaujas rezultātus, bibliotēkām ir izstrādāti ieteikumi, pēc kuriem vadīties, piemēram, jābūt izstrādātai bibliotēkas tīmekļvietnei, jāiesaistās sociālo tīklu vidē un jāizmanto RSS tehnoloģija (Suhaņenkova, 2011). Kopumā darbā izmantotā pētniecības metode - aptauja, bija viens no noderīgākajiem veidiem, kā noteikt lietotāju viedokli, jo, lai bibliotēka varētu lepoties ar lielu bibliotēkas sekotāju skaitu, tai ir jāņem vērā lietotāju ieteikumi un vēlmes.

Trešais pētījums, kas šķita nozīmīgs, ir Emerald datubāzē atrastais Izraēlas Bar-Ilan Universitātes veiktais pētījums „*Facebook lietošana bibliotēkās: izpētes analīze*” (*Facebook use in libraries: an exploratory analysis*). Pētījums tika veikts Informācijas zinātnes Departamentā 2012.gadā, un tā autors ir Noā Aharonijs. Mērķis šim pētījumam ir noskaidrot Facebook izmantošanu ASV publiskajās un akadēmiskajās bibliotēkās, jo mūsdienās šis sociālais tīkls tiek ļoti plaši izmantots visdažādākajās nozarēs, taču nebija izpētīta Facebook ietekme uz bibliotēkām.

Teorētisko daļu veido dažādu autoru esošie pētījumi un atziņas par Facebook lietošanu. Piemēram, Teras Džeikabsones „Facebook kā bibliotēku instruments”, kurā aprakstītas piecas kategorijas - kā labāk izmantot Facebook bibliotēku darbā, dalīties pieredzē ar citām bibliotēkām, studentu līdzdalība, sniegto pakalpojumu analīze un aptauja, ko veic starp bibliotekāriem, lai noskaidrotu kā Facebook tiek lietots viņu vajadzībām.

Pētījumā tika izmantotas divas datu ieguves metodes – aprakstošā statistikas analīze un kontentanalīze. Vispirms tiek veikta kontentanalīze, ierakstot Google „Facebook and academic libraries” vai „Facebook and public libraries”, izvēloties 60 bibliotēkas, kuras lieto sociālo tīklu Facebook. No atrastajiem rezultātiem tika izvēlētas 10 publiskās un 10 akadēmiskās bibliotēkas, kuras tika atlasītas pēc noteiktiem kritērijiem – bibliotēkas izveidotā

konta aktivitāte un tikai ASV bibliotēkas. Nākamais solis bija aprakstošā statistikas analīze, lai aprakstītu galvenās iezīmes pētījumā, vienkāršā un pārskatāmā veidā. Piemēram, tiek secināts, ka pirmais, ko visas bibliotēkas sociālajā tīklā norāda, ir adrese un telefona numurs. Citu Facebook iespēju izmantošana bibliotēkām bija atšķirīga – dažas bibliotēkas aktīvi izmanto fotogrāfiju sadaļu, dažas YouTube, RSS (tīmekļa jaunumu plūsma), bet citas savieno ar Twitter vai Worldcat.

Pētījuma rezultāti ļauj bibliotekāriem un informācijas zinātniekiem labāk izprast Facebook fenomenu dažāda tipa bibliotēkās. Gan publiskās, gan akadēmiskās bibliotēkas lielākoties Facebook izmanto, lai publicētus attēlus, ierakstus par bibliotēkas aktivitātēm, taču ne, lai veidotu diskusijas ar lietotājiem. Daudzās bibliotēkās Facebook lietošana ir ierobežota, kas nozīmē, ka piekļuve sociālajam tīklam nav iespējama. Pasaulē informācija pastāvīgi mainās, un arvien vairāk cilvēku sāk noliegt bibliotēku nepieciešamību. Pētījuma laikā tiek gūta atziņa, ka bibliotekāriem, īpaši akadēmisko bibliotēku bibliotekāriem, vajadzētu mainīt uzskatus, vēršot lielāku uzmanību uz Facebook sniegtajām iespējām un paplašinot savu darbības loku, lai tādā veidā varētu piesaistīt lietotājus. Respektīvi, Facebook varētu izmantot ne tikai kā informācijas izplatīšanas un mārketinga instrumentu, bet arī veidot interaktīvu dialogu starp lietotājiem un darbiniekiem. Pētnieki iesaka turpināt veikt pētījumus par Facebook ietekmi uz bibliotēkām visā pasaulē, lai gūtu visaptverošu informāciju par Facebook izpratni un iespējām (Aharony, 2012).

Visi trīs pētījumi ir veikti, lai noskaidrotu lietotāju un bibliotekāru viedokļus, kā arī, lai izpētītu bibliotēku izveidotos profilus Facebook un tajā publicēto informāciju. Tā kā bibliotēkas ir atkarīgas no lietotājiem, tad galvenais uzdevums ir to piesaistīšana un, lai tas izdotos, ir jāņem vērā lasītāju ieteikumi un vēlmes. Šo pētījumu galvenais mērķis ir rast atbildes, kāds ir lietotāju izmantotākais veids, kā uzzināt savas iecienītās bibliotēkas jaunumus, ļaujot bibliotēkām izvērtēt, kuros sociālajos tīklos darboties visaktīvāk un kādu informāciju publicēt, lai tā būtu noderīga tās sekotājiem. Lai šis mērķis izdotos, bibliotēkām ir jādalās savā pieredzē, jāieinteresē bibliotēku darbinieki un tie jāiepazīstina ar sociālo tīklu iespējām.

5. PĒTĪJUMA METODOLOĢIJA

Šajā nodaļā tiek aprakstītas izvēlētās pētniecības metodes – intervija un kontentanalīze. Raksturotas kontentanalīzes kategorijas un to pielietošana pētījumā, kā arī aprakstīta intervijas būtība un tās realizācija pētījuma gaitā.

5.1. Kontentanalīze

Kontentanalīze ir izplatītākais kvalitatīvo datu apstrādes veids, tā ir pētījuma metode, ar kuras palīdzību secinājumi var tikt iegūti, pamatojoties uz jebkāda veida datiem, sistemātiski un objektīvi analizējot to veidojošo elementu nozīmes. Pastāv divas pieejas kontentanalīzei – induktīvā un deduktīvā. Induktīvā analīze sākas bez jebkādiem iepriekšējiem pieņēmumiem vai teorijas, un pētnieka uzdevums ir atrast datus kopīgus tematus. Turpretim deduktīvā pieeja sākas ar skaidriem pieņēmumiem, kas parasti izriet no teorijas, vispārīgais temats jau zināms. Tomēr uzdevums nav pierādīt atšķirības starp grupām, bet, saprast, kā izpaužas realitātes konstrukcijas (Kropļijs, Raščevska, 2004). Sākotnēji ir jāizvērtē teksts, jāizvirza mērķi un potenciālie rezultāti. Darba mērķis ir noteikt sociālo tīklu nozīmi, iedziļinoties vietņu saturā, tātad analīze ir saturā balstīta. Tas nozīmē, ka tiek uzdots kāds jautājums, ko pētīt, un tad meklēta atbilde, pētot plašāku informācijas daudzumu (Beck, Manuel, 2008).

Analīze tiek sadalīta vairākos soļos:

- teksta sadalīšana fragmentos jeb satura vienībās;
- satura vienību nozīmes vai jēgas noskaidrošana;
- līdzīgo satura vienību grupēšana kategorijās (vispārīgajās un terminoloģiski precīzi izteiktajās);
- kategoriju apvienošana jēdzienos (zinātniskos);
- jēdzienu ievietošana plašākā struktūrā (ja tas iespējams), izskaidrojot jēdziena dabu, diapazonu, parādību dinamiku, esošo teoriju ierobežošanu vai attīstīšanu (Kropļijs, Raščevska, 2004).

Pētījumā kontentanalīzes kategorijas apraksta katras bibliotēkas publicēto informāciju to tīmekļa vietnēs un dažādos sociālajos tīklos. Katra bibliotēka tiek analizēta, balstoties uz četrām izveidotajām kontentanalīzes kategorijām un secinājumiem, kuri tiek veikti pēc katras bibliotēkas publicētās informācijas apkopošanas. Ja kādā no sociālajiem tīkliem bibliotēka nav izveidojusi aktīvu profilu, tad kategorija tiek ignorēta. Lai kategoriju atspoguļojums būtu ērtāk uztverams, dati tiek fiksēti tabulās.

Pirmā kategorija tiek veidota, lai analizētu informāciju, kas ir pieejama RGB tīmekļvietnēs, kur pēc būtības ir jābūt apkopotai pilnīgi visai informācijai par konkrēto bibliotēku – sākot ar tās vēsturi, aprakstu par bibliotēku, tās atrašanās vietu, jaunumiem, pieejamo katalogu, datubāzēm, periodiku, novadpētniecību, informācijai par jaunākajām grāmatām, pakalpojumu saraksts, darba laiks un visbeidzot – vizuālais materiāls – foto galerija. Šīs kategorijas galvenais uzdevums ir sniegt ieskatu, kam būtu jābūt publicētam, lai lietotājs būtu informēts par bibliotēkas aktivitātēm un pakalpojumiem.

Otrā kategorija ir veidota, lai analizētu informāciju, kura ir pieejama sociālajā tīklā Facebook. Šīs kategorijas galvenais uzdevums ir atspoguļot, cik aktīvi un bieži sociālais tīkls tiek izmantots, un izpētīt, vai sociālajā tīklā ir pieejama līdzīga informācija kā bibliotēku tīmekļvietnēs. Jāpievērš uzmanība, vai sociālajā tīklā bibliotēka ir norādījusi darba laiku, adresi, tīmekļvietnes saiti, kā arī bibliotēkas profila izveides laiku (gadu). Lai noskaidrotu lietotāju interesi, tiek fiksēts katras bibliotēkas izveidotā profila sekotāju skaits (lietotāji, kuri ir nospieduši pogu „patīk”). Pētot bibliotēkas izveidoto profilu, uzmanība tiek pievērsta arī tam, vai bibliotēka publicē fotogalerijas.

Trešā kategorija tiek balstīta uz sociālajā tīklā Twitter pieejamo informāciju. Galvenais uzsvars šajā kategorijā tiek likts uz sekotāju skaitu un bibliotēkas ierakstu skaitu („tvītu”), lai secinātu, cik aktīvi un interesanti bibliotēkas uztur profilu. Tā kā Twitter ir iespējams publicēt nelielu informāciju (aprakstu, ziņojumu) par sevi (šajā gadījumā par bibliotēku), tad tiek aplūkots arī šis apraksts – vai bibliotēka ir norādījusi savu atrašanās vietu vai kādu citu informāciju. Tiek fiksēts arī reģistrācijas laiks (gads).

Ceturtnā kategorija ir paredzēta sociālā tīkla Draugiem.lv izpētei. Tā kā šis sociālais tīkls pēc funkcionalitātes ir ļoti līdzīgs Facebook, tad šīs kategorijas uzdevums ir ļoti līdzīgs – izpētīt, cik aktuāla un cik regulāri informācija tiek publicēta, kā arī apskatīt, vai ir pieejams apraksts par pašu bibliotēku, tās darba laiku, adresi un tīmekļvietnes saiti. Analizēta arī lietotāju interese, cik daudz lietotāju seko līdz izveidotās lapas jaunumiem. Šī kategorija lielākoties paredz salīdzināt pašmāju sociālā tīkla un pasaulē labi pazīstamā Facebook ietekmi uz bibliotēku darbību – ko bibliotēkas labprātāk izmanto un kam ir lielākas iespējas un potenciāls, redzot iegūtos datus – sekotāju skaitu, ierakstu skaitu.

Aprakstot katru RGB pēc izveidotajām četrām kategorijām, katras analīzes beigās tiek apkopoti secinājumi, lai saprastu, kas ir bibliotēkas prioritāte virtuālajā vidē un cik aktīvi tiek izmantoti sociālie tīkli. Par katru bibliotēku tiek sniegts darba autores objektīvs vērtējums (veidots 5 punktu skalā). Ja bibliotēka ir reģistrēta vienā sociālajā tīklā, tai tiek piešķirts 1 punkts, ja divās, tad 2 punkti, bet, ja visos trīs, tad 3 punkti. Ja bibliotēka aktīvi izmanto izveidoto profilu, tai papildus tiek piešķirts 1 vai 2 punkti (atkarībā no to aktivitātes).

5.2. Intervijas

Intervija ir viens no pētniecības veidiem, kas risina problēmu ar pēc iespējas patiesāku materiālu, galvenais ir intervētājam formulēt jautājumus tā, lai respondentam būtu viegli sniegt atbildes un tās būtu nesagrozītas. Jālieto atbilstoša leksika, jāizvairās no uzvedinošiem jautājumiem, kas respondentam pasaka priekšā potenciālo atbildi, nedrīkst iesaistīties pārāk privātās sarunās (Kropļijs, Rašcevska, 2010).

Pētījumā tiek izmantota daļēji strukturēta intervija, kas nozīmē, ka, izstrādājot pētījumu, jau ir radies iespaids par bibliotēku aktivitāti sociālajos tīklos un jautājumi, kuri tiek uzdoti bibliotēku darbiniekiem, ir speciāli izstrādāti ar mērķi saņemt atbildes uz konkrētajiem jautājumiem.

Intervijās tiek noskaidrots CCB, RCB un VB darbinieku viedoklis, kuri ir kompetenti jautājumos par sociālo tīklu ietekmi uz bibliotēkām un to ikdienas darbu. Intervijas tika veiktas attālināti, jo, apspriežoties ar bibliotēku darbiniekiem, secinājām, ka, atbildot rakstiski, darbinieki spēs sniegt izsmeļošākas un konkrētākas atbildes, neaizmirstot pastāstīt būtiskāko vai citas nianšes. Veicot interviju, obligāta prasība ir respondenta piekrišana, tāpēc tika sagatavota arī respondentu atļauja par datu izmantošanu pētnieciskajā darbā (sk. 1.pielikumu)

Izstrādājot intervijas jautājumus, galvenais uzsvars tika likts uz šādām kategorijām, kuras bija jāiekļauj intervijas jautājumos:

- bibliotēkas darbinieku viedoklis par to, vai vispār būtu jāveido bibliotēkām profili sociālajos tīklos;
- laika periods, kad bibliotēka sāk iesaistīties sociālo tīklu vidē;
- sociālo tīklu nozīme un ietekme;
- primārais sociālais tīkls vai vietne;
- informācijas atjaunošanas biežums izveidotajos profilos;
- informācijas izvērtēšana pirms publicēšanas tiešsaistē;
- lietotāju interese;
- lietotāju iesaistīšana;
- nākotnes plāni, vīzija.

Kopā intervija veidota no 10 jautājumiem (sk. 2.pielikumu), kuri ir visai plaši, lai respondentiem būtu iespēja vairāk izteikties, ja ir vēlšanās. Intervijas galvenais uzdevums ir iegūt datus no nozares profesionāļiem, kas strādā RGB. Konkrētas bibliotēkas tika izvēlētas, jo ir sevi pierādījušas ar tiešsaistes resursu bagātību un aktīvo iesaistīšanos. Pirms tika

izlemts, kuru bibliotēku darbiniekus intervēt, tika izmantoti kontentanalīzes rezultāti, lai saprastu, kuras bibliotēkas šobrīd ir aktīvākās sociālo tīklu lietotājas.

Izvēlētās pētniecības metodes – intervija un kontentanalīze, tiek pielietotas, jo darbā atspoguļo rezultātus, kas norāda gan, ko par sociālajiem tīkliem bibliotēku ikdienā domā nozares eksperti, gan apkopot datus, kurus iegūst izvērtējot bibliotēku aktivitāti tiešsaistē. Ar abu metožu palīdzību tiek noskaidrots padziļinātāks viedoklis par sociālo tīklu nepieciešamību bibliotēku ikdienā.

6. PĒTĪJUMA REZULTĀTU ANALĪZE

Pētījuma rezultāti iegūti, analizējot 29 reģionu bibliotēku profilus sociālajos tīklos, izvēloties pētniecības metodi – kontentanalīzi, papildus sniedzot objektīvu vērtējumu par katru bibliotēkas aktivitāti sociālajos tīklos un izdarīti secinājumi. Lai iegūtu nozares profesionāļu viedokli, tika veiktas trīs attālinātās intervijas ar CCB, RCB un VB darbiniekiem.

6.1. Reģionu bibliotēku aktivitāte sociālajos tīklos

Pētījuma gaitā tika analizēti 29 reģionu bibliotēku izveidotie profili sociālajos tīklos un bibliotēku tīmekļvietnes. Analīze tika balstīta uz trīs sociālajiem tīkliem - Draugiem.lv, Facebook un Twitter - kā arī apskatīta informācija un funkcionalitāte bibliotēkas oficiālajās tīmekļvietnēs.

Analīze tika veikta pēc sagatavotajām kontentanalīzes kategorijām (kopā četras kategorijas). Lai būtu iespējams izvērtēt aktīvākās bibliotēkas, kuras lieto sociālos tīklus, tika veikts arī objektīvs vērtējums, kura rezultātā bibliotēkai tiek piešķirts vērtējums no 1 līdz 5, kā arī fiksēti dati, kurā laika posmā bibliotēka profilu ir izveidojusi, kāds ir tās sekotāju skaits, un, ja nepieciešams, veiktas papildus piezīmes. Laika posms, kurā tika fiksēta informācija un dati – 2015.gada februāris, marts.

Aizkraukles pilsētas bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne ir <http://biblioteka.aizkraukle.lv/> un papildus informācija tiek publicēta sociālajos tīklos: Twitter [@Aizkrauklesbibl](https://twitter.com/Aizkrauklesbibl) un Facebook.

Aizkraukles bibliotēkas tīmekļvietnē ir pieejama informācija, apraksta bibliotēku un tās darbību. Visa informācija, ko pieprasa kontentanalīze, ir publicēta, kas nozīmē, ka vietne ir izstrādāta ļoti veiksmīgi. Ir aprakstīts par pašu bibliotēku (krājumu, tās darbības lauku un uzdevumiem), norādīta tās atrašanās vieta, bibliotēkas jaunumi, datubāzes, katalogs - Aizkraukles reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogs, informācija par pieejamo periodiku (gan latviešu, gan krievu valodās), novadpētniecība (novadnieku dzīves stāsti), informācijai par jaunākajām grāmatām, pakalpojumu saraksts, darba laiks un visbeidzot – vizuālais materiāls – foto galerija.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	2009	Nav
Sekotāji (Like)	88	316	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Nav	Nav
Galerijas, attēli (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Nav
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 1,410	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3,5 punkti		

Sociālajā tīklā Facebook bibliotēkas profils ir izveidots kopš 2014.gada, un šobrīd 88 cilvēki šim profilam seko. Informācija par pašu bibliotēku ir visai skopa – ir norādīta atrašanās vieta, kontaktinformācija, bet nav informācijas par darba laiku. Sociālajā tīklā Twitter bibliotēka informāciju publicē jau kopš 2009.gada. Pašreiz sekotāju skaits ir 316 lietotāji, bet ierakstu jeb „tvītu” skaits – 1,410. Pēdējo mēnešu laikā Aizkraukles bibliotēkas izveidotajā profilā informācija tiek aktualizēta katru dienu, dažkārt pat vairākas reizes dienā (sk. 6.1.tab.).

Apskatot bibliotēkas darbību virtuālajā vidē, var secināt, ka lielākā vērtība tiek pievērsta bibliotēkas tīmekļvietnei un profilam Facebook. Twitter profils ir savienots ar Facebook profilu, kas nozīmē, ka informācija, kura tiek publicēta vienā sociālajā tīklā, automātiski tiek ievietota arī otrā. Kopumā informācija, kas tiek ievietota internetā, ļoti labi atspoguļo bibliotēkas darbību, ieraksti ir aktuāli un noderīgi. Tiek piešķirti 3,5 punkti, jo nav profila Draugiem.lv.

Alūksnes pilsētas bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne ir <http://www.albibl.lv/>, papildus informācija tiek publicēta sociālajos tīklos Twitter [@AlBibl](#) un Draugiem.lv.

Alūksnes pilsētas bibliotēkas tīmekļvietnē publicētā informācija atbilst analīzes kategorijas nosacījumiem – regulāri tiek publicēti jaunumi, jauno grāmatu saraksti, ziņas par bibliotēku, tās vēsture, atrašanās vieta, darba laiks, e-resursu saraksts (katalogi, datubāzes, e-izdevumi, noderīgas saites), citi bibliotēkas pakalpojumi, ziņas par novada bibliotēkām, lietošanas noteikumi, atsevišķa informācija par bērnu nodaļu.

Alūksnes pilsētas bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2010	2008
Sekotāji (Like)	Nav	332	482
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu skaits 2,132	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4 punkti		

Bibliotēka sociālajā tīklā Twitter ir reģistrējusies kopš 2010.gada, un līdz šim brīdim tie ir 2,132 „tvīti, ko bibliotēka ir publicējusi. Savā profila informācijā bibliotēka norāda atrašanās vietu, tīmekļvietnes adresi un iekļauj nelielu ziņojumu. Pašreiz bibliotēkai ir 332 sekotāji un dienā tiek publicēts vismaz viens ieraksts. Ceturtā kontentanalīzes kategorija tiek balstīta uz sociālā tīkla Draugiem.lv aktivitāti. Pašreiz šim profilam seko 482 lietotāji. Visas sociālā tīkla dotās iespējas tiek izmantotas, un informācija tiek publicēta visai bieži, tiek pievienoti arī attēli, pasākumu afišas, jaunākās grāmatas vai pasākumu atskati (sk. 6.2.tab.).

Kopumā bibliotēka ir ļoti aktīva sociālo tīklu lietotāja, jo visi jaunumi, kas ir lasāmi bibliotēkas tīmekļvietnē, ir publicēti arī sociālajos tīklos. Tiek piešķirti 4 punkti, jo nav profila Facebook.

Balvu Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne ir http://www.bibliotekas.lv/cb_web/ un reģistrējusi savu profilu sociālajā tīklā Draugiem.lv.

Savā bibliotēkas tīmekļvietnē bibliotēka publicē visu nepieciešamo informāciju, ko pieprasa kategorijas nosacījumi. Tas ir, sniedz informāciju par bibliotēku un ieskatu vēsturē, jaunākās grāmatas un grāmatu apskatus, bibliotēkas darba laiku un atrašanās vietu, novadpētniecības jautājumus (par visu Balvu reģionu), plašu resursu aprakstu – elektronisko katalogu, datubāzes, interneta saites, materiālus mācībām, digitālās kolekcijas.

Balvu Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	Nav	2013
Sekotāji (Like)	Nav	Nav	131
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Nav	Ir
Citas piezīmes			
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	1,5 punkti		

Otrās un trešās kontentanalīzes kategorijas nav apskatītas, jo bibliotēkas profili nav izveidoti konkrētajos sociālajos tīklos, tomēr ceturtnā kategorija, kas ir bibliotēkas profils sociālajā tīklā Draugiem.lv, ir izveidots. Profilam pašreiz seko 131 lietotājs. Informācija, kas tie publicēta, lielākoties ir dažādi bibliotēkas jaunumi – gaidāmie pasākumi, jauno grāmatu saraksti un reģiona jaunākās ziņas, kas attiecas uz kultūru (sk. 6.3.tab.).

Kopumā bibliotēka nav sociāli aktīva, raugoties no tā viedokļa, ka ir reģistrēta tikai vienā sociālajā tīklā. Vērtējot to, ka bibliotēkai ir tikai 131 sekotājs, var secināt, ka bibliotēkas popularizēšana sociālajos tīklos nav bibliotēkāju prioritāte. Tiek piešķirti 1,5 punkti – 1 par profilu Draugiem.lv un 0,5 par aktivitāti, kas nav pārāk augsta.

Bauskas Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne ir <http://www.bauskasbiblioteka.lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv un Twitter [@bauskasbiblio](https://twitter.com/bauskasbiblio).

Bibliotēka ļoti augstā līmenī uztur savu tīmekļvietni. Pilnīgi visa informācija, kas lietotājam nepieciešama, ir pieejama. Tas ir, atrodamā informācija par bibliotēku (arī tās vēsture), atrašanās vieta, kontaktinformācija, norādīti sociālie tīkli, kuros bibliotēka aktīvi darbojas, informācija par jaunieguvumiem un pakalpojumiem, norādīti elektroniskie katalogi un datubāzes, lai vietnes apmeklējums būtu interesantāks, ir pievienoti video, fotogrāfijas no pasākumiem, pieejama arī informācija par visām novada bibliotēkām.

6.4.tabula

Bauskas Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2010	2014
Sekotāji (Like)	Nav	411	228
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 1,734	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3,5 punkti		

Trešā kontentanalīzes kategorija ir bibliotēkas profils sociālajā tīklā Twitter. Šim profilam pašreiz seko 411 lietotāji. Profils ir izveidots 2010.gadā, un kopš tā brīža ir veikti 1,734 „tvīti”. Profila informācijā bibliotēka ir norādījusi atrašanās vietu un tīmekļa vietnes adresi. Draugiem.lv profilam seko 228 lietotāji. Ieraksti tiek veikti bieži – katru dienu (sk. 6.4.tab.).

Kopumā bibliotēka ir aktīva ar jaunumu publicēšanu tīmeklī. Informācija tiek atjaunota regulāri un ir pietiekami saistoša, tomēr nav izveidojusi profilu sociālajā tīklā Facebook. Tiek piešķirti 3,5 punkti.

Cēsu Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne ir http://www.biblioteka.cesis.lv/news_ccb.php, izveidoti profili Facebook, Draugiem.lv un Twitter [@CesuCbibl](https://twitter.com/CesuCbibl).

Bibliotēka ievieto aktuālo informāciju, kas ir saistīta ar dažādiem jaunieguvumiem, citiem resursiem un pasākumiem. Ir norādīta informācija par bibliotēku, vēsture un struktūra, darba laiks un atrašanās vieta. Tāpat ir iekļautas ziņas par pieejamo elektronisko katalogu un datubāzēm, publicēta galerija (pasākumu atskati), informācija par novadpētniecību un filiālbibliotēkām. Pieejamas saites uz bibliotēkas sociālo tīklu profiliem.

6.5.tabula

Cēsu Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2011	2010	2011
Sekotāji (Like)	328	360	348
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 1,236	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	5 punkti		

Pašreiz 328 Facebook lietotāji seko šai lapai, profils izveidots 2011.gadā. Vismaz reizi nedēļā tiek veikts ieraksts, bibliotēka ir norādījusi savu atrašanās vietu un ievietojusi nelielu informāciju par pašu iestādi. Tiek veidotas galerijas, kur publicētas fotogrāfijas ar jauno, nesen renovēto bibliotēkas ēku, apskatāmas pasākumu afišas, kā arī lasāmi sveicieni svētkos. Twitter profils ir izveidots 2010.gadā, un līdz šim brīdim tam ir 360 sekotāji, veikti 1,236 ieraksti (apmēram reizi nedēļā, atkarībā no ziņu aktualitātes). Draugiem.lv profilam pagaidām ir 348 sekotāji. Šis no trim profiliem ir visaktīvākais, jo informāciju publicē visbiežāk. Ir norādīta informācija gan par bibliotēku, tajā skaitā arī kontakti un adrese, ļoti aktīvi publicē galerijas no dažādiem pasākumiem (īpaši izceļot pasākumus ar bērnu līdzdalību) (sk. 6.5.tab.).

Kopumā bibliotēka rāda labas prakses piemēru, kā vajadzētu veidot un uzturēt sociālo tīklu. Informācijas nav pārlietu daudz, tāpēc tā nevar kļūt pārāk uzbāzīga lietotājiem, tiek publicēts tikai būtiskākais. Savu profilu bibliotēka ir izveidojusi visos sociālajos tīklos, kas tikai liecina par bibliotēkas ieinteresētību iesaistīties virtuālajā vidē un būt modernai bibliotēkai. Tiek piešķirti 5 punkti.

Dobeles Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne ir <http://www.dobelesbiblioteka.lv/>, profili sociālajos tīklos Draugiem.lv un Facebook.

Bibliotēka ir publicējusi informāciju par vēsturi, kontaktiem un atrašanās vietu, pakalpojumiem un aktualitātēm, ir saites ar datubāzēm un elektronisko katalogu, atsevišķa

sadaļa bērniem. Kopumā vietne ir vienkārša, bez liekas informācijas, kas traucētu tajā uzturēties.

6.6. tabula

Dobeles Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	Nav	2015
Sekotāji (Like)	89	Nav	80
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Nav	Ir
Citas piezīmes			
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3 punkti		

Profils sociālajā tīklā Facebook ir izveidots 2014. gadā, un tam seko 89 lietotāji. Aktīvi tiek publicētas fotogalerijas no dažādiem pasākumiem. Draugiem.lv profilam seko 80 lietotāji. Arī šajā vietnē tiek publicēta tikai informācija, kas skar bibliotēkas jaunumus. Ir ziņas par bibliotēku un tās atrašanās vietu (sk. 6.6.tab.). Galerijā netiek tik daudz publicēti attēli kā Facebook, redzamas ir tikai trīs nelielas galerijas.

Bibliotēka izmanto sociālos tīklus un publicē visus jaunumus, lai informētu lietotājus, tomēr sekotāju pulks ir visai neliels, tāpēc būtu jācenšas piesaistīt vairāk lietotāju. Tiek piešķirti 3 punkti.

Gulbenes bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.gulbenesbiblioteka.lv/>, profili Draugiem.lv, Facebook un Twitter [@Gulbbibl](#).

Bibliotēkas tīmekļa vietne ir vizuāli simpātiska un labi izstrādāta. Navigācijas izkārtojums ir ļoti parocīgs, vispirms sniegta informāciju par bibliotēku (adrese, darba laiks, vēsture utt.), pēc tam ievietota informācija par pakalpojumiem, atsevišķa informācija bērniem, saraksti ar e-resursiem (katalogi, periodika, datubāzes, izstādes), atsevišķa sadaļa novadpētniecībai, kurā ir aprakstīti visa novada ievērojamākie objekti, personības, kā arī pieejama foto galerija no dažādiem notikušajiem pasākumiem.

6.7. tabula

Gulbenes bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	2009	2011
Sekotāji (Like)	139	277	209
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 94	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4,5 punkti		

Facebook profils izveidots 2014.gadā, un pašreiz tam ir 139 sekotāji. Publicētajā informācija ir ziņas par gaidāmajiem un notikušajiem pasākumiem, kā arī tiek pievienotas galerijas. Profils Twitter ir izveidots 2009.gadā, un tam ir 277 sekotāji. Ierakstu skaits ir tikai 94 „tvīti”, kas nozīmē, ka vairākus gadus profils nav ticis izmantots. Publicēti ir arī pāris foto. Draugiem.lv pagaidām ir 209 sekotāji (sk. 6.7.tab.). Salīdzinot publicēto informāciju ar pārējiem sociālajiem tīkliem, šajā profilā informācija neatšķiras.

Bibliotēka ir reģistrēta visos minētajos sociālajos tīklos, tomēr lielāka aktivitāte ir jūtama tieši pēdējo mēnešu laikā. Bibliotēkas tīmekļvietnes uzturēšanā tiek pielikti lieli pūliņi, jo tā ir moderna un labi izstrādāta. Tiek piešķirti 4,5 punkti.

Jēbakpils Galvenā bibliotēka

Tīmekļvietne <http://www.jgb.lv/>, profilu sociālajos tīklos nav.

Bibliotēkas tīmekļvietne nedaudz pārsteidz ar savu nestandarta vizuālo noformējumu, tomēr lietotāju acīm pievilcīgu. Bibliotēka sniedz plašu informāciju par savu darbību (vēsture, adrese, kontakti), publicē jaunieguvumu sarakstus un informē par aktualitātēm. Aprakstīta katra abonētā datubāze, un norādīts reģiona kopkatlogs, tāpat arī citi pakalpojumi.

Diemžēl bibliotēka nav atrodama nevienā sociālajā tīklā, kas ir ļoti liels mīnuss, jo bibliotēka nespēj sevi prezentēt kā mūsdienu virtuālajā vidē pastāvošu un aktīvu iestādi. Punkti netiek piešķirti.

Jelgavas Zinātniskā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.jzb.lv/>, profili Draugiem.lv, Facebook un Twitter [@JZbiblioteka](#).

Bibliotēkas tīmekļvietne jau pirmajā brīdī norāda uz to, cik nopietni tiek strādāts, lai lietotāji saņemtu visu nepieciešamo informāciju. Vietne ir ļoti pārdomāta un mūsdienīga. Norādīta informācija par pašu bibliotēku (vēsture, darba laiki, adrese, kontakti), sadaļa jaunumiem (jaunieguvumi, izstādes), krājuma un e-resursu saraksti, saites uz sociālajiem tīkliem, un viena no retajām bibliotēkām, kura savā vietnē ir publicējusi arī sadaļu – Jelgava, kurā tiek sniegta informācija par pilsētu, laikrakstu, ievērojamām personībām utt.

6.8. tabula

Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	2010	2011
Sekotāji (Like)	65	528	775
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 2,862	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4,5 punkti		

Facebook profils izveidots 2014.gadā, un līdz šim tam ir tikai 65 sekotāji. Lai arī profils ir izveidots pavisam nesen, tam ir liels potenciāls, jo ieraksti tiek veikti visai bieži – dažādi atskati no semināriem, izstādes, pasākumi. Twitter profils izveidots 2010.gadā, sekotāju skaits 528, ierakstu jeb „tvītu” skaits - 2,862. Ieraksti tiek veikti regulāri, pat vairākas reizes dienā. Tiek norādīta aktuālā informācija un dažādas saites ar bibliotēkām saistošām tēmām. Sociālais tīkls Draugiem.lv šai bibliotēkai ir izvirzījies pirmajā vietā – 775 sekotāji, kā arī jūtama profila aktivitāte (sk. 6.8.tab.). Katru dienu tiek veikti ieraksti par aktualitātēm.

Jelgavas Zinātniskā bibliotēka kā ļoti nozīmīga Jelgavas reģiona iestāde savu sociālo tīklu profilus uztur atbilstošā līmenī – regulāri tiek publicēta informācija katrā sociālajā tīklā, ir liels sekotāju skaits, un ir piedomāts pie notikušo pasākumu atskatiem. Tiek piešķirti 4,5 punkti.

Jūrmalas Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.jba.lv/>, profils sociālajā tīklā – Twitter [@JurmalsCB](#).

Bibliotēkas tīmekļvietne ir veidota, apvienojot visas Jūrmalas Centrālās bibliotēkas struktūrvienības (Centrālo, Asaru, Bulduru, Ķemeru, Alberta Kronberga Slokas bibliotēku, Kauguru un Dubultu), tas nozīmē, ka vietnē ir pieejama informācija par visām novada bibliotēkām. Norādīti ir bibliotēku darba laiki, atrašanās vieta, vēsture, informācija par krājumu, pieejamas datubāzes un citi elektroniskie resursi, tomēr nav nekādas informācijas ne par bibliotēkas aktualitātēm, ne gaidāmajiem pasākumiem, ne foto atskati.

6.9. tabula

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2011	Nav
Sekotāji (Like)	Nav	121	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Nav
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 56	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	1 punkts		

Otrā un ceturtnā kontentanalīzes kategorija netiek ņemta vērā, jo bibliotēka nav izveidojusi profilus. Tomēr ir aktīvs profils Twitter, kurā tiek publicēta informācija par gaidāmajiem un notikušajiem pasākumiem.

Nevar apgalvot, ka bibliotēka aktīvi izmanto sociālos tīklus, jo profili Draugiem.lv un Facebook vispār nav izveidoti, kā arī Twitter profils nav īsti aktīvs, jo kopš reģistrēšanās laika (2011.gada) ir veikti tikai 54 ieraksti (sk. 6.9.tab.), turklāt visu aktuālo informāciju, kas attiecas uz bibliotēkas aktualitātēm, publicē Jūrmalas pilsētas vietnē. Tiek piešķirts 1 punkts.

Krāslavas novada Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.bibliotekakraslava.lv/>, profils sociālajā tīklā Twitter [@kncbibl](#).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu, elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, foto atskati.

6.10.tabula

Krāslavas novada Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2010	Nav
Sekotāji (Like)	Nav	42	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Nav	Nav
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 69	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	1 punkts		

Otrā un ceturtā kontentanalīzes kategorija netiek apskatīta, jo profili sociālajos tīklos Facebook un Draugiem.lv nav izveidoti. Ir profils Twitter, kas arī nav pārāk aktīvs, jo kopš reģistrēšanās brīža (2010.gads) ir veikti 69 ieraksti (sk. 6.10.tab.).

Bibliotēkas prioritāte nav sociālo tīklu izmantošana iedzīvotāju informēšanai, ir izveidots tikai viens sociālā tīkla profils, kurš pat nav aktīvs. Informācija, kura tajā tiek publicēta, sastāv no bibliotēkas tīmekļvietnes saitēm, tomēr šī vietne ir ļoti labi izstrādāta un tajā ir pieejama visa informācija. Tiek piešķirts 1 punkts.

Kuldīgas Galvenā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://biblio.kuldiga.lv/>, profili Draugiem.lv un Twitter [@KuldigasGB](#).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, foto atskati. Bibliotēka aktīvi nodarbojas ar izstāžu veidošanu, kas īpaši ir izcelts vietnē.

Kuldīgas Galvenās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2009	2011
Sekotāji (Like)	Nav	575	472
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 792	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3,5 punkti		

Otrā kontentanalīzes kategorija netiek apskatīta, jo profila Facebook nav, tomēr bibliotēka aktīvi uztur profilus Draugiem.lv un Twitter. Abi profili tiek uzturēti lietotājam simpātiskā veidā – publicējot fotogrāfijas, interesantus ierakstus un tikai aktualitātes (sk. 6.11.tab.).

Kopumā bibliotēka ir aktīva sociālo tīklu izmantošanā, informācija, kas tiek publicēta, ir pārdomāta un noderīga, arī bibliotēkas tīmekļvietne ir ļoti moderni izstrādāta. Tiek piešķirti 3,5 punkti.

Latgales Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.lcb.lv/>, profili Facebook, Draugiem.lv un Twitter [@LatgalesCB](#).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, novadpētniecība, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, foto atskati.

Latgales Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2013	2010	2012
Sekotāji (Like)	231	140	183
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 818	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4 punkti		

Bibliotēkai ir izveidoti profili visos trīs sociālajos tīklos, kā arī visi tiek izmantoti, lai informētu lietotājus, jo to aktivitāte ir visai liela. Twitter profilā katru dienu tiek veikti ieraksti, Facebook un Draugiem.lv - retāk, publicējot tikai pašu būtiskāko (sk. 6.12.tab.).

Tā kā bibliotēka ir izveidojusi profilus visos trīs sociālajos tīklos, regulāri tajos publicē informāciju un savu tīmekļvietni uztur atbilstoši visām prasībām, lai tajā būtu viss,

kas lietotājam nepieciešams. Var secināt, ka darbiniekiem ir svarīgi bibliotēku integrēt mūsdienu vidē un to popularizēt. Tiek piešķirti 4 punkti.

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.liepajasczb.lv/>, profili Draugiem.lv un Facebook.

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, foto atskati un aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, kuras ir redzamas vietnes sākumā (bloga veidā). Vietne ir ļoti vienkārša un ērti pārskatāma.

6.13.tabula

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2013	Nav	2012
Sekotāji (Like)	16	Nav	134
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Nav	Ir
Citas piezīmes	Kopš reģistrēšanās brīža ir veikti divi ieraksti 2013.gadā		
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3,5 punkti		

Bibliotēka ir reģistrēta Facebook un Draugiem.lv, bet pārsteidzošā kārtā ne Twitter. Facebook profils netiek izmantots aktīvi, un kopš reģistrēšanās brīža arī jauni ieraksti netiek veikti, līdz ar to vienīgais aktīvais profils ir Draugiem.lv, kurā tiek publicēta dažāda satura informācija, kā arī ievietotas foto galerijas. Ieraksti netiek veikti katru dienu (sk. 6.13.tab.). Apmēram reizi mēnesi tiek publicēta informācija, parasti tāda, kas paredzēta pasākumu popularizēšanai vai kādu nozīmīgu notikumu atspoguļošanai.

Bibliotēku nevarētu uzskatīt par pārāk aktīvu sociālo tīklu izmantošanā, jo reāli tiek izmantots tikai viens no tiem – Draugiem.lv. Ņemot vērā, ka šī ir Liepājas bibliotēka, mazliet mulsoši šķiet, ka tā netiek popularizēta, izmantojot sociālos tīklus. Kā vienīgo argumentu varētu minēt Liepājas Universitātes bibliotēkas darbību, kas vairāk tiek izmantota jauniešu vajadzībām. Tiek piešķirti 3,5 punkti.

Limbažu Galvenā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.limbazubiblioteka.lv/lv/ms/jaunumi/>, izveidoti profili Draugiem.lv, Facebook un Twitter [@limbazubiblio](https://twitter.com/limbazubiblio).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, foto atskati. Pirmais iespaids par vietni,

ka tā ir speciāli izstrādāta lietotājiem ar redzes traucējumiem, jo ir neierasts vietnes noformējums un teksta palielināšana.

6.14.tabula

Limbažu Galvenās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	2010	2012
Sekotāji (Like)	15	369	160
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 2,912	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4,5 punkti		

Bibliotēka ir reģistrēta visos sociālajos tīklos, un īpaši pēdējā laikā ir novērojama aktivitāte visos profilos, jo Facebook profils tikai nesen tika izveidots, turpretim Twitter ir ļoti aktīvi izmantots jau kopš izveides brīža, kas ir redzams pēc ierakstu un sekotāju skaita (sk. 6.14.tab.).

Twitter profils aktīvi veic ierakstus katru dienu, publicējot attēlus, saites no Limbažu pilsētas tīmekļvietnes, atkārtoti ziņojot citu lietotāju ierakstus (retweet). Tiek piešķirti 4,5 punkti.

Līvānu novada centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.livanub.lv/>, izveidoti profili Facebook un Twitter [@lncb1](#).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā. Tomēr vietne pati nešķiet parocīga, jo informāciju ir grūti atrast. Nevietā ir informācija, kas attiecas uz novadu (izglītība, tūrisms utt.), burti ir mazi un ļoti grūti saskatāmi, lietotājam ar redzes problēmām vispār nesaskatāmi (nav arī iespējas burtu palielināšanai).

6.15.tabula

Līvānu novada centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2012	2012	Nav
Sekotāji (Like)	75	4	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Nav
Citas piezīmes	Profils ir izveidots kā lietotājs (persona), nevis bibliotēka	Ierakstu jeb „tvītu” skaits 79	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3 punkti		

Spriežot pēc rādītājiem, Twitter profils īsti netiek uzturēts un tam nav lielas nozīmes bibliotēkas darbībā. Mazliet labāka situācija ir ar profilu Facebook (sk. 6.15.tab.), tomēr mulsošs ir fakts, ka bibliotēka ir izveidojusi nekorektu profilu, nevis, nosakot tam bibliotēkas statusu, bet, izveidojot to kā personu, kuru Facebook lietotājiem ir iespējams „uzaicināt draudzēties”. Informācija, kas tiek publicēta Facebook, ir korekta, šajā ziņā viss tiek publicēts atbilstoši tīmekļa vietnē pieejamai informācijai.

Bibliotēka tiek iesaistīta sociālo tīklu vidē, tomēr daži fakti liek domāt, ka tam netiek pievērsta nopietna uzmanība, piemēram, mazā aktivitāte Twitter vai arī nekorekta Facebook profila izveide. Tiek piešķirti 3 punkti.

Ludzas pilsētas Galvenā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.ludzasbiblio.lv/lv/>, izveidots profils Facebook.

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā. Neskatoties uz to, vietnes vizuālais noformējums ir nepārliciecināms (ļoti vecmodīgs).

6.16.tabula

Ludzas pilsētas Galvenās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	Nav	Nav
Sekotāji (Like)	227	Nav	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Nav	Nav
Citas piezīmes	Profils ir izveidots kā lietotājs (persona), nevis bibliotēka		
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	2 punkti		

Bibliotēkas profils ir izveidots tikai vienā sociālajā tīklā – Facebook (sk. 6.16.tab.). Līdzīgi kā Līvānu bibliotēka, arī šī bibliotēka nav izpratusi sociālā tīkla iespējas un ir veidojusi profilu kā personu, kuru ir iespējas „uzaicināt draudzēties”. Informācijas publicēšanas ziņā viss ir atbilstoši, un tiek publicēti gan noderīgi raksti, gan foto galerijas, video, gan dažādi notikumu apskati, un tas tiek darīts visai bieži.

Kopumā bibliotēkas informēšana caur tīmekļvietni un sociālo tīklu ir mulsoša, jo profils Facebook ir izveidots nepareizi (ja tas nav darīts apzināti), kā arī tīmekļvietne ir visai novecojusi. Šo bibliotēku nevarētu uzskatīt par sociāli aktīvu, jo nav reģistrēta arī tādos sociālajos tīklos kā Draugiem.lv un Twitter. Tiek piešķirti 2 punkti.

Madonas novada bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.madona.lv/biblioteka/lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv un Twitter [@MadonasBIBL](https://twitter.com/MadonasBIBL).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, tomēr vietne nav veidota konkrēti tikai bibliotēkai, bet visam Madonas novadam.

6.17.tabula

Madonas novada bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2012	2012
Sekotāji (Like)	Nav	272	130
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 374	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3 punkti		

Bibliotēka ir izveidojusi profilus Twitter un Draugiem.lv, abi profili tiek izmantoti, un arī lietotāji seko līdzīgi jaunumiem (sk. 6.17.tab.). Draugiem.lv ieraksti tiek vidēji veikti vismaz reizi mēnesī, atkarībā no notikumiem un aktualitātēm, tomēr Twitter konts tiek izmantots biežāk (mēnesī vairāki ieraksti).

Kopumā bibliotēka informē savus lietotājus, izmantojot sociālos tīklus, aktivitāte nav visos sociālajos tīklos, tomēr ir pietiekoša, lai par sevi radītu labu iespaidu. Līdzīgi daudzām citām bibliotēkām ieraksti tiek veikti tikai tad, kad tiek uzskatīts par nepieciešamu (nevis katru dienu), un publicētā informācija attiecas tikai uz bibliotēkas notikumiem. Tiek piešķirti 3 punkti.

Ogres Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.ocb.lv/>, izveidots profils Twitter [@ogrescb](https://twitter.com/ogrescb).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā. Īpaši savu saturu vietnes izstrādātāji ir balstījuši bērnu vajadzībām – grāmatu topi, noderīgas saites, pasākumi, bērnu žūrija.

Ogres Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2008	Nav
Sekotāji (Like)	Nav	429	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Nav
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 252	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	1, 5 punkti		

Apskatīta ir tikai trešā kontentanalīzes kategorija, jo vienīgais sociālais tīkls, kurā bibliotēka reģistrēta, ir Twitter. Salīdzinot ar citām bibliotēkām, Ogres bibliotēka ir reģistrēta Twitter jau kopš 2008.gadā, tomēr aktivitāte nav pārāk liela (sk. 6.18.tab.). Ieraksti tiek veikti tikai tad, ja bibliotēkā ir gaidāmi kādi nozīmīgi pasākumi.

Bibliotēka neizmanto aktīvi sociālos tīklus, reģistrēta ir tikai vienā sociālajā tīklā, un tajā pašā nav novērojama liela aktivitāte. Tiek piešķirts 1,5 punkts.

Preiļu galvenā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.preilubiblioteka.lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv, Facebook un Twitter [@PreiluGB](#).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā. Vietnē ir ļoti uzskatāmi malās esošie papildus rīki – kalendārs, aptauja, literatūra bērniem, laika apstākļi.

Preiļu galvenās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	2009	2011
Sekotāji (Like)	76	282	622
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 96	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4 punkti		

Bibliotēka ir reģistrēta visos sociālajos tīklos, Facebook - pavisam nesen, tādēļ sekotāju skaits ir vēl pavisam neliels, turpretim Draugiem.lv sekotāju skaits jau ir liels (sk. 6.19.tab.). Arī ieraksti tiek publicēti visai bieži, līdz ar to aktivitāte ir redzama. Twitter ieraksti pārsvarā ir saites, kas ved uz bibliotēkas tīmekļvietni, tādēļ nevarētu teikt, ka profilam tiek pievērsta liela uzmanība.

Kopumā bibliotēka ir aktīva, ko pierāda Draugiem.lv profils, reti kurai bibliotēkai ir tik liels sekotāju skaits, kas nozīmē, ka ieraksti ir vērīgi un lietotāji labprāt seko tās jaunumiem. Tiek piešķirti 4 punkti.

Rēzeknes Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.rezeknesbiblioteka.lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv un Twitter [@rezcb](https://twitter.com/rezcb).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu, elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība. Katra no šīm kategorijām vietnē ir izcelta un plaši aprakstīta. Labas prakses piemērs, kā vajadzētu izstrādāt vietni.

6.20.tabula

Rēzeknes Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2009	2010
Sekotāji (Like)	Nav	596	378
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 1,012	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	4 punkti		

Bibliotēka ir reģistrēta divos sociālajos tīklos: Draugiem.lv un Twitter. Abi tiek izmantoti aktīvi, un lietotāju skaits ir samērā liels (sk. 6.20.tab.). Twitter galvenokārt publicē saites, kas norāda uz Draugiem.lv profilu vai bibliotēkas tīmekļa vietni. Tātad Draugiem.lv profilam ir liela nozīme. Ieraksti tiek veikti bieži, un gandrīz visiem klāt tiek pievienoti attēli, foto galerijas.

Kopumā bibliotēka ir sociāli aktīva, lai arī nav profila Facebook, tomēr Twitter un Draugiem.lv tiek aktīvi publicēti notikumi un aktualitātes. Tiek piešķirti 4 punkti.

Rīgas Centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.rcb.lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv, Facebook un Twitter [@RigaCB](https://twitter.com/RigaCB).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība, foto galerija. Vizuāli vietne ir vienkārša un viegli uztverama. Arī šī bibliotēka ir izveidojusi atsevišķu sadaļu bērniem, kurā ir lasāmi jaunākie notikumi un pat bērnu stāsti.

Rīgas Centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2012	2010	2011
Sekotāji (Like)	400	511	425
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 1,339	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	5 punkti		

Bibliotēka ir reģistrēta visos sociālajos tīklos, aktivitāte ir augsta, kas ir redzams tabulā (sk. 6.21.tab.). Arī ieraksti ir pārdomāti un lietotājiem noderīgi – gan pasākumu atskati, gan jaunieguvumi. Pēdējo mēnešu laikā ieraksti tiek veikti katru dienu.

Tā kā šī ir viena no bibliotēkām, kurai ir piesaistītas tik daudz filiālbibliotēkas (26), un ir viena no galvenajām valsts reģionu bibliotēkām, šeit pat nevarētu būt šaubas par to, ka bibliotēka nav sociāli aktīva, tomēr, salīdzinot ar citām Latvijas lielāko pilsētu bibliotēkām, sekotāju ziņā nav pirmajā vietā. Tiek piešķirti 5 punkti.

Salaspils novada bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.biblioteka.salaspils.lv/>, izveidots profils Twitter [@Salaspilsb](#).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība, foto galerija.

Salaspils novada bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2010	Nav
Sekotāji (Like)	Nav	123	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Nav
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 7	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	1 punkts		

Bibliotēku nevar nosaukt par sociāli aktīvu, jo tā ir reģistrēta tikai vienā sociālajā tīklā (Twitter) un tajā pašā aktivitāte ir tuvu nullei. Ir veikti tikai 7 ieraksti, un pēdējais ir 2013.gadā veikts ieraksts. Nedaudz pārsteidzoši ir tas, ka kontam ir tik daudz sekotāji - 123 (salīdzinot ar citām bibliotēkām, kuras izmanto Twitter profilu) (sk. 6.22.tab.).

Vienīgā aktivitātē ir tīmekļvietnē, kur tiek publicēta visa aktuālā informācija, un nav šaubu, ka vietne tiek uzturēta un atjaunota katru dienu, tomēr sociālie tīkli ir atstāti novārtā. Tiek piešķirts 1 punkts.

Saldus pilsētas bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://biblioteka.saldus.lv/14/>, izveidoti profili Draugiem.lv, Facebook un Twitter [@SaldusPB](https://twitter.com/SaldusPB).

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība, foto galerija. Vietne ir moderna un viegli uztverama lietotājiem.

6.23.tabula

Saldus pilsētas bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2015	2010	2015
Sekotāji (Like)	2	270	82
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Ir
Citas piezīmes	Profils ir izveidots kā lietotājs (persona), nevis bibliotēka	Ierakstu jeb „tvītu” skaits 158	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3,5 punkti		

Bibliotēka ir reģistrēta visos trīs sociālajos tīklos, kas liecina par sociālo tīklu ietekmi, tomēr aktivitāte vietnēs nav augsta. Facebook profilā nav neviena paša ieraksta, turklāt tas ir izveidots nekorekti. Twitter konts aktīvs palicis tieši pēdējo mēnešu laikā, tāpat kā Draugiem.lv profils (sk. 6.23.tab.).

Bibliotēka savu tīmekļvietni uztur augstā līmenī, arī sociālo tīklu aktivitāte ir novērojama tieši pēdējo mēnešu laikā, tas nozīmē, ka, laikam ejot, bibliotēkas jūt nepieciešamību pēc sociālo tīklu izmantošanas. Tiek piešķirti 3,5 punkti.

Talsu Galvenā bibliotēka

Bibliotēku tīmekļvietne <http://talsubiblioteka.lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv un Facebook.

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība, foto galerija. Moderna, mūsdienīga vietne, kas pat nedaudz līdzinās blogam.

Talsu Galvenās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	Nav	2012
Sekotāji (Like)	28	Nav	115
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Nav	Ir
Citas piezīmes			
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	2,5 punkti		

Bibliotēka ir izveidojusi divus profilus - Facebook (tikai 28 sekotāji) un Draugiem.lv, diemžēl Twitter profila nav. Aktivitāte nav pārāk liela, jo, tāpat kā lielākajai daļai bibliotēku, arī Talsu bibliotēkai aktīvāka darbošanās ir vērojama tieši pēdējo mēnešu laikā (sk. 6.24.tab.). Ieraksti pārsvarā satur informāciju, kas attiecas uz dažādiem notikumiem un jaunumiem bibliotēkā, kurā ir iesaistīti lietotāji.

Kopumā bibliotēka izmanto sociālos tīklus, tomēr tie nav primārie informācijas avoti, lielāka vērība tiek pievērsta oficiālajai tīmekļvietnei. Tiek piešķirti 2,5 punkti.

Tukuma bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://biblioteka.tukums.lv/pages/show/1/1>, izveidots profils Draugiem.lv.

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība, foto galerija. Vietnē nav liekas informācijas, tā ir kodolīga un viegli uztverama.

Tukuma bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	Nav	2012
Sekotāji (Like)	Nav	Nav	122
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Nav	Ir
Citas piezīmes			
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	1 punkts		

Tukuma bibliotēka nav sociāli aktīva. Tā kā bibliotēka nav izveidojusi profilus ne Facebook, ne Twitter, tad otrā un trešā kontentanalīzes kategorija netiek apskatīta. Ir izveidots profils Draugiem.lv, tomēr, kopš tā reģistrēšanās brīža, ir tikai pāris ieraksti, pēdējais ieraksts ir publicēts 2014.gada decembrī (sk. 6.25.tab.).

Bibliotēku nevarētu nosaukt par sociāli aktīvu, un tai būtu jāpadomā par savu lietotāju piesaistīšanu un bibliotēkas popularizēšanu. Arī tīmekļvietnē netiek ievietpta informācija par dažādām aktualitātēm. Tiek piešķirts 1 punkts.

Valkas novada centrālā bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://vpb.valka.lv/>, izveidoti profili Draugiem.lv un Facebook.

Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, novadpētniecība, foto galerija.

6.26.tabula

Valkas novada centrālās bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2014	Nav	2014
Sekotāji (Like)	34	Nav	61
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Nav	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Nav	Ir
Citas piezīmes			
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	3 punkti		

Valkas bibliotēka darbību sociālajos tīklos ir uzsākusi tikai 2014.gadā, un līdz ar to sekotāju un ierakstu skaits nav pārāk liels (sk. 6.26.tab.). Ieraksti tiek publicēti visai bieži, vidēji - ieraksts dienā. Twitter profila diemžēl nav.

Tā kā bibliotēka dienā publicē vidēji vienu ierakstu, tīmekļvietne ir mūsdienīgi izstrādāta. Var secināt, ka turpmāk bibliotēka neapstāsies pie iesāktā, jo ir sociāli aktīva. Tiek piešķirti 3 punkti.

Valmieras bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://www.biblioteka.valmiera.lv/>, izveidots profils Twitter [@integreta_bibl](https://twitter.com/integreta_bibl).

Tīmekļvietne, tāpat kā pati bibliotēka, ir ļoti moderna. Vietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, kas ir atsevišķi norādīti vietnes kreisajā malā, lai būtu labi ievērojami, novadpētniecība, foto galerija.

Valmieras bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	Nav	2012	Nav
Sekotāji (Like)	Nav	423	Nav
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Nav	Ir	Nav
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Nav	Ir	Nav
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 612	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	2 punkti		

Tiek apskatīta tikai trešā kontentanalīzes kategorija, jo ne Facebook, ne Draugiem.lv bibliotēka nav izveidojusi profilus. Twitter aktivitāte ir pietiekoši augsta, dienā tiek veikts vismaz viens ieraksts, arī sekotāju skaits ir augsts (sk. 6.27.tab.), kur liela ietekme ir Vidzemes Augstskolai, jo liela lietotāju daļa ir augstskolas studenti.

Nedaudz pārsteidzošs ir fakts, ka bibliotēka ir reģistrēta tikai vienā sociālajā tīklā (Twitter), iespējams, tas ir laika trūkuma dēļ, jo bibliotēka ir noslogota apmeklētāju ziņā. Tiek piešķirti 2 punkti.

Ventspils bibliotēka

Bibliotēkas tīmekļvietne <http://biblioteka.ventspils.lv/>, izveidoti profili Facebook, Draugiem.lv un Twitter [@vent_biblioteka](#).

No lietotāja viedokļa Ventspils bibliotēka ir līdz šim vienīgā, kas pārsteidza ar savas tīmekļa vietnes moderno un mūsdienīgo noformējumu. Neparastā navigācija ir ļoti ātri uztverama un saprotama. Bibliotēkas tīmekļvietnē ir visa nepieciešamā informācija lietotājiem: vēsture, darba laiki, atrašanās vieta, informācija par krājumu un elektroniskajiem resursiem, jaunieguvumi, aktualitātes par gaidāmajiem notikumiem bibliotēkā, kas ir atsevišķi norādītas vietnes kreisajā malā, lai būtu labi ievērojamas, novadpētniecība, foto galerija.

Ventspils bibliotēkas vērtējums

	Facebook	Twitter	Draugiem.lv
Reģistrācijas laiks	2011	2010	2011
Sekotāji (Like)	240	1,130	712
Informācija par bibliotēku (darba laiki, adrese, tīmekļa vietne)	Ir	Ir	Ir
Galerijas (afišas, fotogrāfijas)	Ir	Ir	Ir
Citas piezīmes		Ierakstu jeb „tvītu” skaits 3,520	
Aktivitāte (objektīvais vērtējums)	5 punkti		

Bibliotēku nešauboties var nosaukt par aktīvu sociālo tīklu izmantošanā. Bibliotēka ir reģistrēta visos tīklos un katrā no tīkliem arī aktīvi darbojas (sk. 6.28.tab.). Vienīgā no LRB,

kurai ir tik liels sekotāju skaits. Informācija tiek publicēta katru dienu, un tās saturs ir atbilstošs darbības virzienam.

Kopumā bibliotēka ir viena no pirmajām bibliotēkām, kura tik aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izceļoties gan ar daudzveidīgo informāciju, gan arī ar lielo sekotāju skaitu, kas ir lielākais no visu citu bibliotēku profiliem. Salīdzinot ar citām bibliotēkām, Ventspils bibliotēka ir reģistrējusies sociālajos tīklos nesen, bet tik un tā ir spējusi sevi pierādīt un popularizēt. Tiek piešķirti 5 punkti.

Analizējot visu 29 reģionu bibliotēku tīmekļvietnes un sociālo tīklu profilus, ir iegūti atšķirīgi rezultāti – dažas bibliotēkas aktīvi izmanto sociālos tīklus, citas - nē. Daudzu bibliotēku tīmekļvietnes ir perfekti izstrādātas un saturiski interesantas, tomēr sociālo tīklu profili praktiski netiek izmantoti. Grūti spriest, kāds ir iemesls, kāpēc daudzas bibliotēkas neiesaistās sociālajos tīklos. Iespējams, darbinieki nav par to informēti, nav laika, zināšanu. Bibliotēkas vairāk piedalās tiešsaistes piedāvātajās iespējās - lielāka ir iespējamība, ka lietotāju skaits augs.

6.2. Interviju rezultātu analīze

Pētījuma galvenais uzdevums bija noskaidrot, cik aktīvi bibliotēkas iesaistās sociālo tīklu vidē. Lai iegūtu precīzus un reālus datus, būtiska nozīme ir profesionāļu, kuri ar šo darbu nodarbojas ikdienā un var pastāstīt savus novērojumus, viedokli. Paši bibliotēku darbinieki zina, cik lielu ietekmi bibliotēkas atstāj uz saviem lietotājiem, izmantojot virtuālo vidi, var atbildēt uz jautājumu, vai paši jūt nepieciešamību pēc bibliotēku integrācijas sociālajos tīklos.

Intervijas tika veiktas attālināti ar trīs Latvijas reģionu galveno bibliotēku – VB, CCB un RCB - darbiniecēm. Visas trīs bibliotēkas pēc kontentanalīzes rezultātiem ieguva maksimālos 5 punktus par aktivitāti un saturu sociālajos tīklos, tādēļ intervijai tika izvēlētas tieši šīs bibliotēkas.

Intervijas tika veiktas 2015.gada aprīlī. Katra darbiniece izvēlējās sev ērtāku laiku, lai tas netraucētu ikdienas darbos. Bibliotēku darbinieces piekrita interviju publiskošanai un datu apstrādei, parakstot vienošanās lapu (sk.1.pielikumu).

Interviju rezultāti atspoguļo reģionu bibliotēku speciālistu viedokli, kuri ir kompetenti šajā jautājumā. Uz intervijas desmit jautājumiem (sk. 2.pielikumu) tika saņemtas izsmeļošas atbildes. Par CCB darbību stāstīja sociālo mediju speciāliste Lāsma Vasmane (sk. 3.pielikumu), VB aktualitātes izklāstīja lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja Inga Bindre (sk. 4.pielikumu), bet RCB pieredzē dalījās sabiedrisko attiecību vadītāja Daina Ģeibaka (sk. 5.pielikumu).

„Kāds ir Jūsu viedoklis, vai bibliotēkām būtu jāveido profili sociālajos tīklos un kādi tam ir ieguvumi?” CCB darbiniece atbildēja, ka bibliotēkām noteikti jāveido profili sociālajos tīklos, jo ir jāiet līdzī laukam un jāpozicionē sevi kā modernas iestādes, parādot savu daudzveidīgo darbības klāstu un reklamējot pakalpojumus. VB darbiniece arī pilnībā piekrita, ka profili ir jāveido, jo, ja agrāk uzņēmumiem galvenais bija veidot uzņēmumu tīmekļvietnes, tad šodien tie ir profili sociālajos tīklos, un bibliotēkas uzdevums ir būt tur, kur ir tās lietotājs. RCB darbiniece D. Ģeibaka uzsvēra, ka ar sociālo tīklu palīdzību ir iespējams sasniegt daudz vairāk cilvēku nekā, piemēram, papīra formātā, uz vietas vai bibliotēkas tīmekļa vietnē.

„Kā Jūs nolēmāt izveidot bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, kad tas notika?” Visu bibliotēku darbinieces atbildēja, ka bibliotēkai bija nepieciešamas inovācijas. L.Vasmane norādīja, ka, turoties pie vecajām metodēm, ātri vien bibliotēka zaudētu savus lietotājus, jo mūsu ikdienā ir ienākušas tehnoloģijas, turklāt sociālie tīkli ir brīnišķīga iespēja, kā sevi reklamēt (bez maksas). CCB profilu pirmo reizi izveidoja 2011.gadā, sekojot Latvijas Nacionālās bibliotēkas paraugam. VB pirmo profilu izveidoja 2011.gadā (Draugiem.lv), kam vēlāk sekoja arī profili: Facebook, Twitter un YouTube. RCB profilus sociālajos tīklos izveidoja 2012.gadā, redzot, cik ātri informācijas izplatījās darbinieku pašu izveidotajos personīgajos profilos, kā arī liela nozīme bija bibliotēkāju semināros gūtajām inovācijām.

„Cik liela nozīme bibliotēkā ir sociālajiem tīkliem?” L.Vasmane atbildēja, ka sociālo tīklu loma neapšaubāmi pieaug, tomēr liela nozīme ir publicētajai informācijai. Ja tā būs interesanta un estētiski baudāma, palielināsies izredzes piesaistīt lietotājus. RCB darbiniece D.Ģeibaka ir novērojusi, ka katru gadu lietotāju apmeklējums profilos aug. Sociālā tīkla lietotāja kontakts ar bibliotēku tiešsaistē ir tiešāks nekā, piemēram, starp cilvēku un bibliotēkas tīmekļvietni. VB darbiniece I.Bindre uzsver, ka nozīme ir liela, jo, pateicoties sociālajiem tīkliem, ir iespējams reklamēt sevi arī ārpus Ventspils – citās Latvijas pilsētās, tādā veidā reklamējot savus pasākumus, pakalpojumus, lai citu bibliotēku darbinieki (kolēģi) var smelties idejas. I.Bindre ar piemēru parāda sociālo tīklu nozīmīgumu. Pie bibliotēkas durvīm tika atrasta liela naudas summa, pateicoties bibliotēkas Twitter kontam, īpašnieks ātri vien tika apzināts.

„Kurš sociālais tīkls Jūsu bibliotēkā tiek visvairāk izmantots lietotāju informēšanai? Kāpēc?” Visu trīs bibliotēku darbinieces atbildēja, ka visi profili tiek izmantoti aktīvi un nav kāds, kuram pievērstu lielāku vērību. CCB darbiniece atbildēja, ka visi, jo, publicējot informāciju vienā sociālajā tīklā, tas ir jādara arī pārējos, lai kāds netiktu apdalīts, jo jauniešiem labāk patīk Facebook, pusmūža cilvēkiem - Draugiem.lv, bet Twitter izmanto daudz organizāciju un iestāžu. Līdzīgi uzskata RCB darbiniece, Facebook ir jaunākiem,

Draugiem.lv populārāks kolēģu vidū, bet Twitter ir neaizstājams ar iespēju ievietot nelielu ziņojumu.

„Cik bieži Jūs atjaunojat informāciju sociālajos tīklos?” Vasmane atbildēja, ka to izvērtē pēc vajadzības – katru dienu, bet, ja nav nekādu jaunumu, tad darbinieki publicē (dalās) informāciju, kas ir aktuāla arī partneriem. Arī VB sociālie tīkli tiek pārbaudīti katru dienu, un, ja nepieciešams, informācija tiek publicēta. RCB informācija tiek publicēta apmēram 3-4 reizes nedēļā, tomēr ir nedēļas, kad tas ir nepieciešams katru dienu.

„Kā Jūs izvērtējat, kādu informāciju publicēt sociālajos tīklos?” CCB darbiniece uzsvēra, ka nav tādas īpašas izvērtēšanas, ievieto informāciju, kas skar bibliotēku (izstādes, pasākumi, semināri, darba laiks u.c.). VB tā ir informācija, kas publikai ir nozīmīga – interesanti fakti vai notikumi, kuri atbilst darbības virzienam un idejām. To pašu norāda arī RCB darbiniece - informāciju par gaidāmajiem pasākumiem, jauniem pakalpojumiem, fotogalerijas par notikušām aktivitātēm, kā arī nozarei tuvu iestāžu, piemēram, izdevniecību un citu bibliotēku, aktualitātes.

„Vai Jūs jūtat sociālo tīklu ietekmi, kā tā izpaužas? (Piemēram, lielāks pieprasījums pēc grāmatas, ja tā pirms pāris dienām tika ievietota bibliotēkas sociālā tīkla profilā un reklamēta)” L.Vasmane uzskata, ka ietekme ir jūtama, tieši pēc CCB rekonstrukcijas, kad manāmi ir audzis sekotāju skaits sociālajos tīklos, kā arī to ir apstiprinājuši paši lasītāji, pozitīvi vērtējot iespēju sekot līdzī notiekošajam arī tiešsaistē. VB darbiniece I.Bindre atbildēja, ka reizēm pēc pasākumiem lietotāji medijos publicē atsauksmes. RCB informācija tiek rakstīta bērnu blogā (ir jūtams pieprasījums). Kā arī dažādu pasākumu atskati (fotogrāfijas), redzot pozitīvo atmosfēru un vidi, aktivizē cilvēkus.

„Vai bibliotēkas apmeklētāji kādreiz ir izrādījuši interesi par bibliotēkas aktualitātēm, izmantojot internetu, jautājuši par vietnēm, kurās var lasīt jaunumus?” CCB lietotāji parasti jautā par bibliotēkas tīmekļa vietni, tomēr, kā atzīst pati darbiniece, situācija nav bijusi pārāk laba, jo vietne bijusi ļoti novecojusi. Šobrīd ar lepnumu var paziņot, ka kopš šī gada 25.marta bibliotēka saviem lietotājiem piedāvā jaunu, modernu un mūsdienīgu vietni ar respoīvo dizainu (vietnes skats pielāgojas dažādiem datoru izmēriem un mobilajām ierīcēm). VB par sociālo tīklu profiliem pārsvarā interesējas jaunieši, kā arī ir izdoti bukleti, kuri reklamē bibliotēkas sociālo tīklu profilus. RCB cilvēki jautā par profiliem, kā arī visos publicētajos materiālos vienmēr tiek norādītas interneta vietnes.

„Vai Jūs cenšaties piesaistīt lietotājus (piemēram, aicinot bibliotēkas apmeklētājiem sekot līdzī bibliotēku profiliem sociālajos tīklos, jo tur regulāri tiek publicēta aktuālā informācija, kas attiecas uz bibliotēkas jaunumiem un notikumiem)?” L.Vasmane norāda, ka lietotāji šo informāciju iegūst tieši no bibliotēkas tīmekļvietnes, bet, protams, arī paši

darbinieki cenšas stāstīt pēc iespējas vairāk. Tieši tāpat uzskata I.Bindre - publikas piesaistīšana ir neatņemama sociālo tīklu uzturēšanas sastāvdaļa. Arī D.Ģeibaka norāda, ka darbinieki cenšas piesaistīt lietotājus.

„Vai ir kādi nākotnes plāni, vīzija, kas attiecas uz lietotāju informēšanu, izmantojot tīmekļa vietnes, sociālos tīklus?” CCB darbiniece uzskata, ka galvenais ir neapstāties un turpināt iesākto. Sākums neesot bijis viegls – licies, ka informācija, kas tiek publicēta, ir ievietota bezjēdzīgi. Tomēr, par spīti neveiksmēm, lietotāju skaits ir audzis – cilvēki komentē un piedalās diskusijās. 2014.gadā sociālo tīklu informācija tika apskatīta 111436 reizes. Šodien bibliotēka vairs nespēj savu darbību iedomāties bez sociālajiem tīkliem – tā ir neatņemama darba sastāvdaļa.

VB darbiniece atklāja, ka tuvākajā laikā ir plānots ieviest Google++ kontu, lai arī Latvijā tas nav pārāk populārs, tomēr biznesa pasaulē tam aicina pievērst vērību. Šodien ir jūtams Draugiem.lv noriets, jaunieši vairāk sāk lietot Facebook – globalizācija ir jūtama arī sociālajos tīklos. RCB darbiniece norāda, ka nākotnes vīzijā varētu būt vairāk laika, ko veltīt informācijas tekstuālajai dažādošanai un vizuālā materiāla pielāgošanai katram īpašam notikumam.

Izvērtējot visu trīs bibliotēku darbinieču viedokļus, var secināt, ka sociālajiem tīkliem ir milzīga nozīme. Tas ir ērts veids, kā informēt savus lietotājus, kā pašiem bibliotekāriem popularizēt savu bibliotēku un nodot informāciju saviem kolēģiem, partneriem. Visu trīs bibliotekāru viedokļi daudzos jautājumos sakrita, neviena atbilde nebija pretrunīga vai negatīva – sociālo tīklu ietekme ir labvēlīga bibliotēkām. Izvērtējot šīs atbildes, var apgalvot, ka daudzām Latvijas reģionu bibliotēkām būtu jāmācās no šiem labās prakses piemēriem, jo, analizējot un redzot šī brīža situāciju, daudzas bibliotēkas pat necenšas iesaistīties sociālajos tīklos. CCB darbiniece uzsvēra, ka sākums ir grūts, tomēr nedrīkst apstāties.

DISKUSIJA

Kontentanalīzes rezultāti ļauj salīdzināt un sniegt ieskatu, cik aktīvi bibliotēkas izmanto sociālos tīklus. Atsaucoties uz M. Kastela teoriju par Tīkla sabiedrību, top skaidrs, kuras bibliotēkas izmanto tiešsaisti un popularizē sevi, tā veidojot savu bibliotēkas lietotāju pulku (grupu) tīmeklī. Lietotāji piedalās diskusijās, komentē un dalās pieredzē, un to redz visi, kam tas interesē, piesaistot arvien vairāk dalībnieku, šajā brīdī sociālie tīkli sāk darboties kā mārketinga ierocis – parādot saviem lietotājiem, kādas iespējas bibliotēka var sniegt (popularizē pasākumus, publicē fotogrāfijas, informē pat izstādēm u.c.). Bibliotēkas ļoti labi apzinās, ka mūsdienās cilvēki labprātāk un vairāk laika pavada tīmeklī, līdz ar to bibliotēkas cenšas iesaistīties un darboties tur, kur ir to lietotāji. Daudzu bibliotēku darbinieki šo fenomenu neizprot, jo nav reģistrējuši bibliotēkas sociālajos tīklos vai arī tos ļoti maz izmanto, tomēr, ja jau citas bibliotēkas ir pilnībā iejutušās sociālo tīklu vidē un tikai tā uzrunā savus lietotājus, tad šīm dažām bibliotēkām vajadzētu sekot piemēram un mācīties no līderiem. Iespējams, problēma ir komunikācijas plaisā starp bibliotēkām – pārāk maz saziņas kolēģu starpā.

Sociālo tīklu lietotāji, kuri seko līdzī bibliotēkas aktualitātēm ar to starpniecību, ir Mazās pasaules sabiedrība – cilvēki ar konkrētām interesēm un vajadzībām. Bibliotēkas profils sociālajā tīklā ir vide, kurā uzturas tās sekotāji un interesenti, tā veidojot paši savu sabiedrību. Šodien cilvēku dzīvēs ir ienākušas tehnoloģijas un bibliotēka vairs nevar pastāvēt neiesaistoties, jo tā zaudēs savus lietotājus – cilvēki izvēlēsies veidu, kā informāciju atrast ērtāk un ātrāk, tāpēc bibliotēkām ir jābūt pirmajām, kas šo uzdevumu paveic. Informācijas pasaules (mazās) nemitīgi mainās, jo tās ir atkarīgas no apkārtējās vides ietekmes. Ja agrāk sabiedrība tikās bibliotēkas telpās, tad tagad - virtuālajā vidē. Tomēr, ir bibliotekāri, kas uzskata, ka bibliotēka ir tā institūcija, kurai ir jāpaliek nemainīgai, piekopjot vecās tradīcijas – jāizmanto tikai drukātie materiāli, tehnoloģijām nav jāpievērš liela uzmanība. Bibliotēka ir vieta, kur baudīt klusumu un lasīt. Lai arī no vienas puses šim apgalvojumam var piekrist un būtu tikai ekskluzīvi reizi pa reizei apmeklēt bibliotēku, kur valda šāda atmosfēra, tomēr mūsdienu pasaulē ir jāpakļaujas sabiedrības vajadzībām, ir jāreķinās ar to, ka cilvēku ikdiena ir ļoti noslogota, brīvā laika maz – bibliotēkai ir jāspēj savs lietotājs apkalpot ārpus bibliotēkas telpām.

Atsaucoties uz S. Suhaņenkovas pētījumu „No teorijas uz praktisku lietojumu – Bibliotēka 2.0”, autore minēja, ka sociālo tīklu lietošana bibliotēkām palīdz savu publiku iepazīstināt ar piedāvājamiem pakalpojumiem un izglītēt dažādu resursu izmantošanā - jo bibliotēkas aktīvāk piedalās sociālo tīklu vidē, jo vairāk lietotāju tās piesaista. Pēc intervijas

rezultātiem šis apgalvojums pilnībā apstiprinājās, jo respondenti vairākkārt minēja, cik nozīmīgi ir sociālie tīkli, kādas iespējas tie ir pavēruši bibliotēku darbā un cik viegli ir komunicēt ar bibliotēkas lietotājiem. Lai arī Suhaņenkova norādīja, ka Latvijā vadošie sociālie tīkli ir Twitter un Draugiem.lv, tomēr šim apgalvojumam nevar piekrist. Kā vadošo sociālo tīklu pašreiz var minēt Facebook, kurā arī noris aktīva bibliotēku izveidoto profilu darbība. Jāpiebilst, ka Suhaņenkovas darbs tika veikts 2011.gadā, līdz ar to var salīdzināt, kā sociālo tīklu lietotāju aktivitāte ir mainījusies četrus gadus laikā – par vadošo kļūstot Facebook (globalizācijas rezultāts).

Līdzīgas atziņas pirms pētījuma autore ieguva no Noā Aharonija pētījuma „Facebook lietošana bibliotēkās: izpētes analīze”, kurā autors uzsvēra, ka Facebook varētu izmantot ne tikai kā informācijas izplatīšanas un mārketinga instrumentu, bet arī veidot interaktīvu dialogu starp lietotājiem un darbiniekiem. No reģionu bibliotēku darbinieču saņemtajām atbildēm tika iegūti secinājumi, kas atspoguļoja N.Aharonija teikto – bibliotēkas lietotāji sociālos tīklus izmanto gan, lai uzzinātu jaunumus, gan, lai sazinātos – veidotu dialogu, komentētu un informētu. Tas ir arī veids, kā rādīt labas prakses piemēru citu bibliotēku darbiniekiem – mācīties viena no otra, redzēt kolēģu sasniegumus, iepazīties ar jaunumiem un sazināties savā starpā.

Bakalaura darbā pielietotās pētniecības metodes – kontentanalīze un intervija, sniedz datus, pēc kuriem var noteikt, kuras bibliotēkas sociālos tīklus izmanto visaktīvāk. Lai arī Draugiem.lv ir lokāls sociālais tīkls un ir izpelnījies lielu lietotāju skaitu, tomēr jauniešu vidū populārāks ir Facebook un pēc pētījuma datiem ir redzams, ka pēdējo gadu laikā lielāka aktivitāte no bibliotēku puses ir tieši Facebook profilos. Sociālais tīkls Twitter atzinību ir guvis, pateicoties savai funkcionalitātei – lietotājam ir iespējams publicēt nelielu, konkrētu ierakstu. Bibliotēkām tas ir ļoti ātrs un ērts veids kā bez liela laika patēriņa izveidot ierakstu. Visbiežāk tika novērots, ka Twitter profilā tiek publicētas dažādas saites, kas ved uz bibliotēku vietnēm, Draugiem.lv un Facebook jaunākajiem ierakstiem, ziņu portāliem.

Intervijas rezultāti nebija pārsteidzoši, jo intervijām tika izvēlētas bibliotēkas, kuras visaktīvāk izmanto sociālos tīklus, tāpēc bija skaidrs, ka rezultāti būs ļoti pozitīvi attiecināmi uz sociālo tīklu ietekmi un nepieciešamību. CCB, VB un RCB darbinieces, uz intervijas jautājumiem atbildēja individuāli, tomēr paustās atbildes sakrita. Šie rādītāji ir vērtējami ļoti labi, jo tas nozīmē, ka bibliotēku darbinieki ir izpratuši sociālo tīklu jēgu un iespējas, kuras pilnībā arī izmanto.

Pētniecības metodes tika izvēlētas atbilstoši darba tematikai. Intervijas noritēja gludi, saņemot no respondentiem konkrētas atbildes un intervijas atļaujas. Nedaudz sarežģītāk bija veidot kontentanalīzi. Šis process aizņēma daudz laika un pacietības. Dažu bibliotēku profilus

bija visai grūti atrast – vislielākās problēmas bija ar sociālo tīklu Twitter. Lai bibliotēka varētu veidot ierakstus, tai ir jāpiešķir lietotāja vārds. Daudzos gadījumos lietotāja vārds bija atbilstošs bibliotēkas oficiālajam nosaukumam, tomēr retos gadījumos lietotāja vārds bija nesaprotams, piemēram, saīsinot pilsētas nosaukumu un pieliekot daļu no vārda „bibliotēka” (bibl., b., AI). Īss vārds, bet tomēr, lietotājam grūtāk atrodams. Meklējot vienkārši – pēc bibliotēkas nosaukuma, nebija iespējams Twitter profilu atrast. Tāpēc bija jāieraksta bibliotēkas nosaukums un Twitter (piemēram, Cēsu Centrālā bibliotēka Twitter), tajā pašā laikā Draugiem.lv un Facebook profili tika atrasti uzreiz, bez sociālo tīklu nosaukumu pievienošanas.

SECINĀJUMI

Latvijas Reģionu galvenās bibliotēkas var saukt par aktīvām sociālo tīklu lietotājām, jo gandrīz visas bibliotēkas ir reģistrētas vismaz divos sociālajos tīklos, dažos gadījumos tikai vienā, dažos – visos trīs - gan Draugiem.lv, gan Facebook un arī Twitter. Spriežot pēc iegūtajiem datiem, vietne Twitter tiek izmantota visaktīvāk. Tam par iemeslu ir vietnes funkcionalitāte, jo lietotājam ir iespējams ierakstīt īsu, konkrētu ziņojumu, kas sekotājiem un bibliotēkas lietotājiem ir simpātisks un neuzbāzīgs veids, kā iepazīt bibliotēkas aktualitātes.

Bibliotēkas ļoti augstā līmenī uztur savas tīmekļvietnes. Izskatot visas 29 reģionu bibliotēku vietnes, nav nevienas, pret kuras saturu rastos iebildumi vai kurā nevar atrast būtiskāko informāciju. Visās vietnēs bija saturiski tā pati informācija, kas katrā iepriekšējā, līdz ar to var secināt, ka bibliotēkas stingri pieturas gan pie likumā noteiktajiem noteikumiem, gan pie elementāriem bibliotēku standartiem. Vizuāli bibliotēkas vietnes nelīdzinās cita citai – katras vietnes izstrāde ir balstīta uz jaunām idejām un pieskaņota sava novada esošajiem simboliem vai ainavai.

Mūsdienās sociālajiem tīkliem ir milzīga nozīme sabiedrībā – gan tādai, kas vēlas uzzināt, gan tādai, kas vēlas nodot informāciju. Sociālajos tīklos noris tas pats, kas reālajā dzīvē – komunikācija, business, izglītošanās, iepazīšanās. Daudzi informācijas zinātnes pētnieki ir izteikuši viedokļus par to, ka bibliotēkai ir jāuzturas tur, kur ir tās lietotājs, tātad - virtuālajā vidē. Lietotājiem, īpaši jau mūsdienu jauniešiem, simpātiskāks veids, kā gūt informāciju, ir izmantot internetu. Tādēļ, lai vienīgā vietne, kur iegūt informāciju, nebūtu Google, bibliotēkām savs darbības lauks ir jāpaplašina un jāiesaistās sociālo tīklu vidē. Kopš 2008., 2009.gada ir vērojama tendence, ka bibliotēkas izveido profilus, tomēr aktīvi tajos netiek veikti nekādi ieraksti. Visaktīvākā darbība ir jūtama tieši pēdējā gada laikā, kad savus profilus ir izveidojušas bibliotēkas, kuras līdz šim nav vispār bijušas reģistrētas, kā arī savu darbību ir sākuši bibliotēku profili, kuri ir izveidoti pirms vairākiem gadiem, tomēr nav jutuši vajadzību pēc to izmantošanas. Svarīgi kādai bibliotēkai ir uzņemties vadību un rādīt piemēru, kā vajadzētu strādāt, lai bibliotēka tiktu popularizēta, līdz ar to piesaistītu lietotājus. Ja šie centieni - profilos tiek publicēta interesanta informācija, ir liels sekotāju skaits – ir panākti, tad arī citas bibliotēkas sekos šim labās prakses piemēram un tieši tā Latvijas bibliotēkas integrēsies mūsdienu jauniešu vidē.

Bibliotēkas profilos publicētais saturs ir daudzveidīgs, bet lielākoties informācija tiek balstīta uz jaunumiem un gaidāmajiem vai notikušajiem pasākumiem, tātad tendēta uz lietotāju aicinājumu apmeklēt bibliotēku.

Veicot interviju ar Latvijā nozīmīgu bibliotēku darbiniecēm, pierādījās, ka sociālie tīkli ir nepieciešami bibliotēku darbā. Intervijā piedalījās CCB, VB un RCB darbinieces, kuras ir kompetentas šajā jautājumā. Visas pilnībā atbalsta ideju par sociālajiem tīkliem – mūsdienās cilvēki ļoti daudz uzturas tieši virtuālajā vidē un sociālie tīkli ir vieta, kur pavadīt savu brīvo laiku un uzzināt jaunumus, līdz ar to bibliotēkai ir lieliska iespēja informēt savus lietotājus un pārsteigt ar gaidāmajiem notikumiem. Nepārprotami ir jūtama lietotāju ieinteresētība. Ja profilu izveides pirmajos gados ideja par sociālajiem tīkliem bija vilšanās, tad šodien tam ir panākumi un lietotāji pilnībā atbalsta un seko līdzī bibliotēkas jaunumiem.

Pētījuma gaitā izvirzītā hipotēze - Latvijas reģionu galvenās bibliotēkas sociālos tīklus Draugiem.lv, Facebook un Twitter izmanto, lai piesaistītu jaunus lietotājus un publicētu informāciju, kas tiem ir aktuāla – tika apstiprināta. To pierādīja gan pētījuma laikā gūtie dati no intervijām un kontentanalīzes, gan arī veidojot teorētisko pamatojumu. Sociālie tīkli lieliski pilda uzziņas funkciju, kas noder bibliotēkām, lai varētu informēt lietotājus. Reģistrētie lietotāji, kam interesē bibliotēkas jaunumi, ne tikai paši var sekot līdzī, bet dalīties informācijā tālāk ar saviem draugiem un paziņām, piesaistot bibliotēkai jaunu interesentu loku.

Praktiski šis pētījums noder citu bibliotēku darbiniekiem, lai gūtu iespaidu par to kā Latvijas lielākās bibliotēkas iesaistās mūsdienīgajā vidē un kādi tam ir panākumi – redzot citu bibliotēku darbinieku viedokli un pausto pieredzi (intervijās gūtie rezultāti), apkopojot aktivitāti sociālajos tīklos – sekotāju skaitu, ierakstu biežumu, ierakstu atbilstību. Atsevišķām bibliotēkām šis pētījums sniedz autores atspoguļojumu, lai turpmāk bibliotēkas darbinieki aktīvāk uzsāktu darbību sociālajos tīklos, jo daudzas bibliotēkas sociālos tīklus ignorē, vai ļoti maz izmanto. Redzot citu bibliotēku aktīvo dalību, iespējams arī citas tiks mudinātas iesaistīties vairāk.

Turpmāk pētījuma tematu var sašaurināt, izvēloties tikai pašas aktīvākās bibliotēkas, kuras izmanto sociālos tīklus savu lietotāju informēšanai. Kā vienu no potenciālajām pētniecības metodēm var izmantot eksperimentu, kura laikā bibliotēka izveido akciju, ar kuras palīdzību tiek piesaistīti jauni profila sekotāji un potenciālie bibliotēkas apmeklētāji, piemēram, lietotājam ir jāizpilda pāris norādījumi, kurus izpildot ir iespēja saņemt kādu bibliotēkas bezmaksas pakalpojumu vai pasākumu apmeklējumu. Šāda eksperimenta laikā būtu iespējams noskaidrot, ar kādiem paņēmieniem bibliotēka var piesaistīt jaunus lietotājus. Papildus var veikt aptaujas, kurās piedalās bibliotēkas lietotāji, lai noskaidrotu, cik saistoši un noderīgi viņiem šķiet sociālajos tīklos izveidotie profili, tādā veidā sniedzot bibliotēkām datus, kas palīdzētu turpmākajā komunikācijā starp lietotāju un bibliotēku.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

- Aharony, N. (2012). *Facebook use in libraries: an exploratory analysis*. *Aslib Journal of Information Management*, 64(4), 358 – 372. Retrieved November 19, 2014 from <http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/00012531211244725>
- Alberte, I. (2012). *Draugiem.lv izgudrotāji*. Sk. 2015.10.martā: <http://www.irir.lv/2012/3/7/draugiem-lv-izgudrotaji>
- Beck, Susan E., Manuel, Kate. (2008). *Practical research methods for librarians and information professionals*. New York, London : Neal-Schuman Publishers.
- Brikše, I. (2006). *Informācijas vide Latvijā: 21.gadsimta sākums*. Vieta, laiks un telpa(19.-21.lpp.). Rīga: Zinātne. Izgūts no http://www.president.lv/images/modules/items/PDF/item_1288_InformacijasVide.pdf
- Burnett, G, Jaeger, P. (2010). *Information worlds*. Public libraries in the public public sphere. New York: Routledge. 72.-86.lpp.
- Castells, Manuel. (2000). *Materials for an exploratory theory of the network society*. *British Journal of Sociology*, 51, 5-24. Retrieved from <http://faculty.georgetown.edu/irvinem/theory/Castells-NetworkSociety.pdf>
- Castells, M. (2004). *Informationalism, networks, and the network society: a theoretical blueprint*. Retrieved from <http://annenbergl.usc.edu/Faculty/Communication/~media/Faculty/Facpdfs/Informationalism%20pdf.ashx>
- Castells, M. (2012). *Networks of outrage and hope*. Cambridge: Polity Press.
- Kērkpatriks, D. (2012). *Facebook efekts*. Rīga:Zvaigzne ABC. 78.-98.lpp.; 302.-348.lpp.
- Kropļijs, A, Raščevska, M. (2004). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs*. Rīga : RaKa.
- Kropļijs, A., Raščevska, M. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs*. Rīga: Izdevniecība RaKa.
- Latvijas Nacionālā bibliotēka. (2007). *Valsts un reģionālā līmeņa bibliotēku metodiskā un konsultatīvā atbalsta sistēmas izpēte bibliotēku darbības uzlabošanai tradicionālajā un elektroniskajā vidē*. Reģionālās konsultatīvās aktivitātes (54.-55.lpp). Pētījums.
- Latvijas Republikas Saeima. (2013). *Bibliotēku likums*. Sk. 12.mar.: <http://likumi.lv/doc.php?id=48567>
- Luckerson, V. (2013). *The 7 Most Important Moments in Twitter History*.

- NextSpace. (2007). *Libraries and social networking*. Retrieved from http://www.oclc.org/content/dam/oclc/publications/newsletters/nextspace_e/nextspace_007.pdf
- Ozoliņa, L. (2014). *Latvijas bibliotēku profili sociālajos tīklos*: Bakalaura darbs. Rīga: SZF Informācijas un Bibliotēku studiju nodaļa.
- Suhaņenkova, S. (2010). *No teorijas uz praktisku lietojumu – Bibliotēka 2.0*. Rīga: SZF Latvijas Universitātes Bibliotēka.
- Turlajs, J. (2009). *Reģiona galvenās bibliotēkas atbalsts novadu pašvaldību bibliotēkām*. Sk. 2015.10.mar.: <http://www.slideshare.net/ogrescb/reiona-galvens-bibliotkas-atbalsts-novadu-pavaldbu-bibliotkm-1267696>
- Turlajs, J. (2010). *Bibliotēku sadarbība pēc administratīvi teritoriālās reformas*. Reģionālās bibliotēkas citu valstu publisko bibliotēku sistēmās.
- Twitter. (2015). About. Retrieved from <https://about.twitter.com/company>
- Ziediņš, J. (2009). Twitter un bibliotēkas. Sk. 2015.10.martā: <http://www.b20.lv/2009/03/25/twitter-un-bibliotekas/>

PIELIKUMI

Intervijas vienošanās paraugs

Latvijas Universitāte

Sociālo zinātņu fakultāte

Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa

Lomonosova ielā 1, A korp., Rīga LV-1019

Vienošānās par piedalīšanos intervijā un intervijas izmantošanu.

Respondents: _____

Norises vieta: _____

Norises laiks: _____

No plkst. ____ līdz ____

Intervētājs _____

Autora atļauja

Es neiebilstu intervijas izmantošanai bakalaura darba izstrādē. Piekrītu, ka intervija tiek veikta attālināti.

Ierobežojumi intervijas izmantošanā (*ja tādi ir*): _____

Respondents: _____

/paraksts/

Intervētājs: _____

/paraksts/

Intervijas jautājumi

1. Kāds ir Jūsu viedoklis, vai bibliotēkām būtu jāveido profili sociālajos tīklos un kādi tam ir ieguvumi?
2. Kā Jūs nolēmāt izveidot bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, kad tas notika?
3. Cik liela nozīme bibliotēkā ir sociālajiem tīkliem?
4. Kurš sociālais tīkls Jūsu bibliotēkā tiek visvairāk izmantots lietotāju informēšanai? Kāpēc?
5. Cik bieži Jūs atjaunojat informāciju sociālajos tīklos?
6. Kā Jūs izvērtējat, kādu informāciju publicēt sociālajos tīklos?
7. Vai Jūs jūtat sociālo tīklu ietekmi, kā tā izpaužas? (Piemēram, lielāks pieprasījums pēc grāmatas, ja tā pirms pāris dienām tika ievietota bibliotēkas sociālā tīkla profilā un reklamēta)
8. Vai bibliotēkas apmeklētāji kādreiz ir izrādījuši interesi par bibliotēkas aktualitātēm, izmantojot internetu, jautājuši par vietnēm, kurās var lasīt jaunumus?
9. Vai Jūs cenšaties piesaistīt lietotājus (piemēram, aicinot bibliotēkas apmeklētājiem sekot līdz bibliotēku profiliem sociālajos tīklos, jo tur regulāri tiek publicēta aktuālā informācija, kas attiecas uz bibliotēkas jaunumiem un notikumiem)?
10. Vai ir kādi nākotnes plāni, vīzija, kas attiecas uz lietotāju informēšanu, izmantojot tīmekļa vietnes, sociālos tīklus?

Intervija ar Cēsu Centrālās bibliotēkas darbinieci Lāsmu Vasmani

1. Kāds ir Jūsu viedoklis, vai bibliotēkām būtu jāveido profili sociālajos tīklos un kādi tam ir ieguvumi?

Bibliotēkām noteikti ir jāveido profili sociālajos tīklos! Šo viedokli izsaku gan kā lietotāja, gan, zināmā mērā, kā profesionāle, kura vairāku gadu garumā šo darbu veic Cēsu Centrālajā bibliotēkā. Ieguvumi? Joprojām lielā sabiedrības daļā valda aizspriedumains un aplams uzskats par bibliotēkām un tur strādājošajiem. Lai šos iesīkstējušos stereotipus lauztu, bibliotēkām ir jāiet līdzī laimam. Ikviens lietotājs, kurš seko mūsu bibliotēkas aktualitātēm kādā no sociālajiem tīkliem, ir mūsu virtuālais apmeklētājs. Šādā veidā mēs (bibliotēka) varam sevi pozicionēt kā modernu, daudzveidīgu un atvērtu iestādi, kurā pieejams ļoti plašs pakalpojumu klāsts. Tā ir iespēja komunicēt ar savu esošo vai topošo lasītāju arī attālināti, tādējādi nojaucot formālo barjeru starp lasītāju un bibliotekāru. Katrs sociālā tīkla profils ir mūsu reklāma un vizītkarte.

2. Kā Jūs nolēmāt izveidot bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, kad tas notika?

Ir 21. gadsimts. Tas nozīmē, ka ļoti daudz cilvēku savā ikdienā izmanto internetu datoros un telefonos. Cilvēku paradumi ir mainījušies, tāpēc, akli turoties tikai pie ierastām metodēm, mēs riskējam zaudēt potenciālos klientus. Sociālie mediji ir kā lieli bišu stropi, kur notiek visa veida saziņa un komunicēšana. Tā ir brīnišķīga iespēja sevi reklamēt un parādīt plašai auditorijai un, kas nav mazsvarīgi, ar minimāliem finanšu līdzekļiem.

Cēsu Centrālajai bibliotēkai profili sociālajos tīklos tika izveidoti 2011. gadā (Draugiem.lv, Facebook.com, Twitter.com). Kā viens no faktoriem, kurš lika izlemt par šo profilu izveidi, bija iespēja bez maksas publicēt un izplatīt fotogalerijas par bibliotēkas organizētajiem pasākumiem, neaizņemot vietu uz mūsu servera + tehnisku problēmu dēļ nevarējām tās izvietot bibliotēkas mājaslapā. Alternatīvas meklējumos nonācām pie secinājuma – ja dažām bibliotēkām (tai skaitā Latvijas Nacionālajai bibliotēkai) šādi profili ir, tad – kāpēc lai nebūtu arī mums?!

3. Cik liela nozīme bibliotēkā ir sociālajiem tīkliem?

Ar katru dienu sociālo tīklu loma tikai pieaug. Neapšaubāmi – viss ir atkarīgs no bibliotēkas publicētās informācijas tajos. Jo interesantāk un estētiski baudāmāk savu ziņu nodosim bibliotēkas profila apmeklētājam, jo lielākas izredzes, ka izveidosies atgriezeniskā saite un viņi kļūs par mūsu lasītājiem.

4. Kurš sociālais tīkls Jūsu bibliotēkā tiek visvairāk izmantots lietotāju informēšanai? Kāpēc?

Mūsu gadījumā šāda dalījuma nav un uzskatu, ka tā dalīt nav pareizi. Ja nolemjam konkrēto informāciju ievietot sociālajos tīklos, tad šī informācija tiks publicēta **visos!!!** Šo gadu gaitā jau esam novērojuši, ka jauniešu auditorijai tīkamāks ir Facebook.com, pusmūža un vecākiem cilvēkiem –draugiem.lv. Savukārt Twitter.com konti ir izveidoti ne tikai privātpersonām, bet arī ļoti daudzām juridiskām

(t.i. dažādām organizācijām, iestādēm...). Mēs nedrīkstam apdalīt kādu lietotāju – sekotāju kategoriju!!!

5. Cik bieži Jūs atjaunojat informāciju sociālajos tīklos?

Informācija tik atjaunota regulāri – pēc vajadzības. Principā katru dienu bibliotēkas darbinieki seko līdz sociālajos tīklos notiekošajam, lai arī, ja gadījumā nav informācijas, ko publicēt no sevis – var ieteikt un pārpublicēt citu bibliotēku vai sadarbības partneru aktuālo informāciju, kas varētu būt interesējoši bibliotēkas sekotāju auditorijai. Un – protams, lai operatīvi spētu reaģēt un atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem.

6. Kā Jūs izvērtējat, kādu informāciju publicēt sociālajos tīklos?

Šķiet – mums nav tādas īpašas izvērtēšanas. Pašsaprotams, ka prioritārā informācija, ko publicējam ir viss, kas saistīts ar mūsu bibliotēku (izstādes, pasākumi, semināri, darba laiks, galerijas u.c.). Informācija, ko pārpublicējam ar bibliotēkas vārdu – tas jau ir subjektīvāk. Lai šis process tomēr tiktu regulēts, tad tikai dažiem bibliotēkas darbiniekiem ir administratoru tiesības bibliotēku profilos.

7. Vai Jūs jūtat sociālo tīklu ietekmi, kā tā izpaužas? (Piemēram, lielāks pieprasījums pēc grāmatas, ja tā pirms pāris dienām tika ievietota bibliotēkas sociālā tīkla profilā un reklamēta).

Sociālo tīklu ietekme pilnīgi noteikti ir jūtama. Jo īpaši šobrīd, kad Cēsu Centrālā bibliotēka ir atsākusi darbu pēc rekonstrukcijas, ir manāmi pieaudzis bibliotēkas profilu lietotāju - sekotāju skaits sociālajos tīklos. To arī ir apstiprinājuši daudzi mūsu lasītāji, kuri ļoti pozitīvi vērtē to, ka bibliotēkā notiekošajam ir iespējams sekot arī internetā.

8. Vai bibliotēkas apmeklētāji kādreiz ir izrādījuši interesi par bibliotēkas aktualitātēm, izmantojot internetu, jautājuši par vietnēm, kurās var lasīt jaunumus?

Protams! Pirmkārt gan parasti jautā par mājaslapu. Jāatzīst, ka iepriekšējos gados situācija nebija īpaši spoža, jo bibliotēkas mājaslapa jau bija fiziski novecojusi un neatbilda šā brīža prasībām. Šobrīd ar lepnumu varam teikt, ka kopš š.g. 25. marta saviem lasītājiem piedāvājam jaunu, modernu un mūsdienīgu mājaslapu ar respošīvo dizainu (t.i. mājaslapas skats pielāgojas dažādiem datoru izmēriem un mobilajām ierīcēm) www.biblioteka.cesis.lv.

9. Vai Jūs cenšaties piesaistīt lietotājus (piemēram, aicinot bibliotēkas apmeklētājiem sekot līdz bibliotēku profiliem sociālajos tīklos, jo tur regulāri tiek publicēta aktuālā informācija, kas attiecas uz bibliotēkas jaunumiem un notikumiem)?

Jāpiezīmē, ka daudzi lietotāji šo informāciju par bibliotēkas aktualitātēm sociālajos tīklos iegūst tieši no mājaslapas, bet, protams, cenšamies stāstīt pēc iespējas vairāk, īpašu akcentu liekot uz grupu ekskursijām, kuras jaunatvērto bibliotēku apmeklē ļoti lielā skaitā.

10. Vai ir kādi nākotnes plāni, vīzija, kas attiecas uz lietotāju informēšanu, izmantojot tīmekļa vietnes, sociālos tīklus?

Svarīgākais ir neapstāties un turpināt iesākto. Nemelošu – sākums nebija viegls un brīžiem pat šķita, ka informācija kādā no portāliem ielikta gandrīz bezjēdzīgi. Tomēr par spīti neveiksmēm un šaubu brīžiem esam gandarīti, ka profilos kūsā dzīvība, lietotāji skatās, iesaka, komentē. Pieaug sekotāju skaits un statistika. 2014. gadā bibliotēkas informācija sociālajos tīklos skatīta – **111436** reizes (t.i. interneta vietnē www.biblioteka.cesis.lv , Bibliotēkas lapā portālā draugiem.lv www.draugiem.lv/biblioteka.cesis.lv , Cēsu novada domes mājaslapā www.cesis.lv ; bibliotēku portālā www.biblioteka.lv ; pilsētas interneta portālā www.cesis24.lv ; LURSOFT laikrakstu bibliotēkas www.news.lv pasākumu sadaļā; virtuālās komunikācijas un mikroblogošanas tīklā <http://twitter.com/>; sociālajā tīklā www.facebook.com/CCB.lv ; portālā www.slideshare.lv). Pavisam noteikti varu teikt, ka Cēsu Centrālās bibliotēkas ikdienu bez sociālajiem tīkliem iedomāties vairs nespējam. Tā ir neatņemama mūsu darba sastāvdaļa.

Intervija ar Ventspils bibliotēkas darbinieci Ingu Bindri

1. Kāds ir Jūsu viedoklis, vai bibliotēkām būtu jāveido profili sociālajos tīklos un kādi tam ir ieguvumi?

Jā, ir jāveido. Sociālajos tīklos jeb medijos cilvēki pavada arvien vairāk laika. To veicina mūsdienu tehnoloģiju un to popularitātes pieaugums. Ja kādreiz uzņēmumiem bija teiciens –Ja tev nav mājaslapa, tevis nav vispār, tad šobrīd to var pārfrāzēt attiecībā uz sociālajiem medijiem. Protams, jāizvērtē, kurā no medijiem veidot kontu, kur „dzīvo” mērķauditorija. Ja mēs gribam, lai mūs sadzird, tad mums ir jābūt tur, kur ir mūsu auditorija.

2. Kā Jūs nolēmāt izveidot bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, kad tas notika?

Es, Lasītāju nodaļas apkalpošanas vadītāja, atgriezos no bērna kopšanas atvaļinājuma 2011.gadā un man lūdza padomāt par inovācijām. Sākumā tika izveidota Ventspils bibliotēkas domubiedru grupa draugiem.lv, nedaudz vēlāk iestādes lapa draugiem.lv.

Twitter konts jau eksistēja, bet ziņas tur ievietojās automātiskajā režīmā, pēc sociālo mediju speciālista ieteikuma tika noņemta automātiskā ziņu ievietošana, un to sāku pārvaldīt es, veidojās dzīva komunikācija ar mūsu sekotājiem.

Kā trešais populārākais un studentu vidū atzīts ir Facebook, tāpēc arī šeit tika izveidots konts.

Youtube konts izveidojās pēc tam, kad mūsu kolektīvam pievienojās bijušais Ventspils televīzijas operators un mums bija daudz video materiālu, ko gribējām parādīt saviem virtuālajiem apmeklētājiem.

3. Cik liela nozīme bibliotēkā ir sociālajiem tīkliem?

Liela nozīme.

Mūsu sociālos tīklos apmeklē ne tikai mūsu tiešie lasītāji vai pilsētas iedzīvotāji, bet arī citās pilsētās vai valstīs dzīvojošie. Mums ir lielāka iespēja reklamēt savus pasākumus, pakalpojumus u.tml. Varam izrādīt savu nostāju globālajos jautājumos u.tml. Citu pilsētu bibliotēku kolēģi smeļas idejas, izsaka mums atbalstu utt. Vai pat varam palīdzēt kādam. Piemēram, pie bibliotēkas durvīm tika atrasta liela naudas summa, ar Twitter spēka palīdzību tika atrasts tās īpašnieks!

4. Kurš sociālais tīkls Jūsu bibliotēkā tiek visvairāk izmantots lietotāju informēšanai? Kāpēc?

Visi vienlīdz vienādi tiek izmantoti, izņemot Youtube, tam ir cita specifika.

5. Cik bieži Jūs atjaunojat informāciju sociālajos tīklos?

Pēc vajadzības – notikumi, pasākumi vai mūsu sekotāju publiski uzdoti jautājumi. Ne retāk kā reizi dienā (izņemot Youtube).

6. Kā Jūs izvērtējat, kādu informāciju publicēt sociālajos tīklos?

Informācijai jābūt aktuālai un mūsu publikai nozīmīgai, tāpat tie var būt kādi interesanti fakti vai notikumi, kurus mēs iesakām, kuri atbilst mūsu darbības virzienam un idejām.

7. Vai Jūs jūtat sociālo tīklu ietekmi un kā tā izpaužas? (Piemēram, lielāks pieprasījums pēc grāmatas, ja tā pirms pāris dienām tika ievietota bibliotēkas sociālā tīkla profilā un reklamēta)

Nav veikta speciāla aptauja, kāpēc cilvēks atnāca uz šo pasākumu vai kurš ieteica šo grāmatu utt.

Reizēm apmeklētāji pēc pasākumiem ievieto atsauksmes sociālajos medijos. Tāpat arī tiek jautāts par pakalpojumiem un grāmatām, tas tiek darīts publiski, un mūsu sarunu izlasa visi mūsu sekotāji, līdz ar to arī viņi iegūst šo informāciju.

8. Vai bibliotēkas apmeklētāji kādreiz ir izrādījuši interesi par bibliotēkas aktualitātēm, izmantojot internetu, jautājuši par vietnēm, kurās var lasīt jaunumus?

Jā, protams, vairāk par to jautā jaunieši. Mums izdoti bibliotēkas bukleti, kuros ir informācija arī par mūsu sociālo mediju kontiem.

9. Vai Jūs cenšaties piesaistīt lietotājus (piemēram, aicinot bibliotēkas apmeklētājiem sekot līdz bibliotēku profiliem sociālajos tīklos, jo tur regulāri tiek publicēta aktuālā informācija, kas attiecas uz bibliotēkas jaunumiem un notikumiem)?

Publikas piesaistīšana ir neatņemama sociālo tīklu uzturēšanas sastāvdaļa.

10. Vai ir kādi nākotnes plāni, vīzija, kas attiecas uz lietotāju informēšanu, izmantojot tīmekļa vietnes, sociālos tīklus?

Tuvākajos plānos ir Google+ konta izveide un pilnveidošana, lai arī Latvijā tas vēl nav tik populārs, bet biznesa pasaulē aicina tam pievērst vērību.

Jūtams arī draugiem.lv noriets, jaunieši arvien vairāk sāk izmantot Facebook, globalizācija jūtama arī sociālajos medijos.

Intervija ar Rīgas Centrālās bibliotēkas darbinieci Dainu Ģeibaku

1. Kāds ir Jūsu viedoklis, vai bibliotēkām būtu jāveido profili sociālajos tīklos un kādi tam ir ieguvumi?

Noteikti jāveido, jo sociālie tīkli sasniedz daudz vairāk cilvēku nekā, piemēram, bibliotēkas mājaslapa vai uz vietas izvietota informācija papīra formā.

2. Kā Jūs nolēmāt izveidot bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, kad tas notika?

Profilus Draugos, Twittterī un Facebookā izveidojām 2012. gadā. Mūsu lēmumu ietekmēja novērojumi, cik ātri un plaši izplatās informācija mūsu personiskajos profilos. Neapšaubāmi liela nozīme bija arī semināriem, kuros tika runāts par novitātēm komunikāciju jomā.

3. Cik liela nozīme bibliotēkā ir sociālajiem tīkliem?

Šobrīd negribas pārvērtēt šo nozīmi, tomēr, vērojot statistiku, redzam, ka mūsu profilu apmeklējums ar katru gadu aug, tādējādi piesaistot bibliotēkas „aurai” arvien vairāk cilvēku. Tā kā informācija, ko ievieojam, acīmredzami ir pozitīva, uzskatām, ka sociālie tīkli palīdz veidot cilvēku viedokli par bibliotēku kā atsaucīgu, labvēlīgu un reaģētspējīgu vidi, kurā kontakts starp sociālā tīkla lietotāju un bibliotēku var būt daudz tiešāks nekā starp bibliotēku un cilvēku, kurš aplūko informāciju mājaslapā.

4. Kurš sociālais tīkls Jūsu bibliotēkā tiek visvairāk izmantots lietotāju informēšanai? Kāpēc?

Vienlīdz aktīvi izmantojam visus trīs augšminētos tīklus. Draugi ir populārāki kolēģu vidū, Facebook piesaista gados jaunāku cilvēku, kā arī sadarbības partneru uzmanību, bet Twitter ir neaizstājams nelielu vēstījumu, kā arī atgādņu publicēšanai.

5. Cik bieži Jūs atjaunojat informāciju sociālajos tīklos?

Vismaz trīs-četras reizes nedēļā, tas atkarīgs no informācijas daudzuma. Ir nedēļas, kad informāciju atjaunojam katru dienu.

6. Kā Jūs izvērtējat, kādu informāciju publicēt sociālajos tīklos?

Publicējam informāciju par gaidāmajiem pasākumiem, jauniem pakalpojumiem, fotogalerijas par notikušām aktivitātēm, kā arī dalāmies ar nozarei tuvu iestāžu, piemēram, izdevniecību un citu bibliotēku informāciju.

7. Vai Jūs jūtat sociālo tīklu ietekmi un kā tā izpaužas? (Piemēram, lielāks pieprasījums pēc grāmatas, ja tā pirms pāris dienām tika ievietota bibliotēkas sociālā tīkla profilā un reklamēta)

Šobrīd grāmatas reklamējam tikai bērnu blogā un, jā, protams, pēc tās ir lielāks pieprasījums. Domāju, ka jaunie un ne tik jaunie autori un mākslinieki, kuri tiek aicināti tikties ar lasītājiem, aplūkojot fotogalerijas, kurās atspoguļotas tikšanās ar citiem autoriem, redz, ka bibliotēka ir ļoti labvēlīga vide šādiem pasākumiem, un tas mudina viņus būt atsaucīgiem.

- 8. Vai bibliotēkas apmeklētāji kādreiz ir izrādījuši interesi par bibliotēkas aktualitātēm, izmantojot internetu, jautājuši par vietnēm, kurās var lasīt jaunumus?**

Praktiski visos savos publicitātes materiālos norādām arī bibliotēkas interneta vietnes. Protams, cilvēki arī jautā.

- 9. Vai Jūs cenšaties piesaistīt lietotājus (piemēram, aicinot bibliotēkas apmeklētājiem sekot līdz bibliotēku profiliem sociālajos tīklos, jo tur regulāri tiek publicēta aktuālā informācija, kas attiecas uz bibliotēkas jaunumiem un notikumiem)?**

Protams, cenšamies.

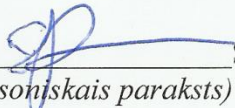
- 10. Vai ir kādi nākotnes plāni, vīzija, kas attiecas uz lietotāju informēšanu, izmantojot tīmekļa vietnes, sociālos tīklus?**

Nākotnes vīzijā varētu būt vairāk laika, ko veltīt informācijas tekstuālajai dažādošanai un vizuālā materiāla pielāgošanai katram īpašam notikumam.

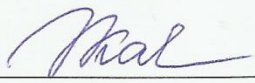
Bakalaura darbs „Latvijas reģionu galvenās bibliotēkas sociālajos tīklos Draugiem.lv, Facebook un Twitter” izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Darba apjoms (neskaitot izmantotos informācijas avotus un pielikumus) ir ^{134 260}.....rakstuzīmes (ieskaitot intervālus).

Autore: Sintija Priedeslaipa
(personiskais paraksts)

Rekomendēju/~~nerekomendēju~~ darbu aizstāvēšanai
(nevajadzīgo nosvīturo)

Vadītājs: lektore M.Sci.Soc. Iveta Kalniņa
25.052015.
(personiskais paraksts)

Recenzents: docente Dr.philol. Baiba Holma _____
_____.2015.
(personiskais paraksts)

Darbs iesniegts Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā 29.05.2015.

Dekāna pilvarotā persona: metodiķe Gundega Kreicberga _____
(personiskais paraksts)

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē _____.06.2015.

Protokola Nr. _____.

Komisijas sekretāre: lektore Dr.philol. Vineta Gerkena _____
(personiskais paraksts)